

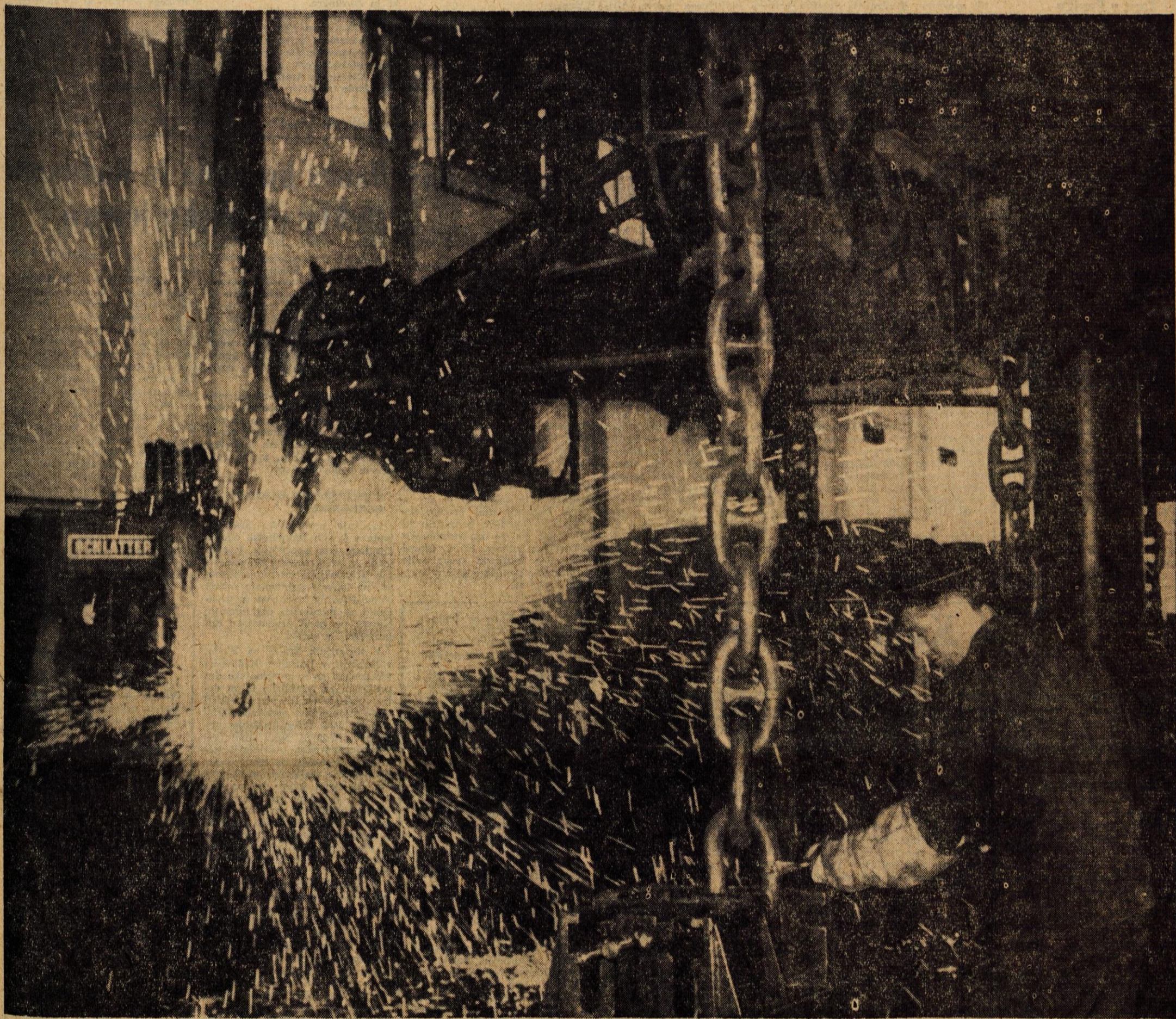
Čist izhaja od oktobra 1947
kot tednik — Od 1. januar-
ja 1958 kot poltednik — Od
1. januarja 1960 trikrat te-
densko — Od 1. januarja
1964 kot poltednik, in sicer
ob sredah in sobotah —

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

KRANJ — SREDA, DNE 29. APRILA 1964 —
LETO XVII. — ST. 34 — CENA 20 DINARJEV

Ustanovitelji: občinski odbori SZDL Jesenice
Kranj, Radovljica, Škofja Loka, Trzin — Izdaja
ČP »Gorenjski tisk« — Urejuje uredniški odbor
odgovorni urednik KAREL MAKUC

POMLAD NOVE DOBE

Razmišljali smo in se dogovorili z že-
no, z možem, s svojci, prijatelji... Te dni
smo že tudi vse pripravili — kupili, kar
je bilo treba; ob prvomajskih praznikih
si želimo razvedrila in počitka. Odložili
smo (ali pa bomo) delovno obleko, očistili
in pokrili stroj, zaprli vrata, kajti pred
seboj imamo tri dni samo za nas — za
družino, za najdražje, za osebno življe-
nje.

Ko bomo tako praznovali morda doma,
morda v svojem rojstnem kraju, morda
na potovanju ali v kakem počitniškem
domu ob morju, pa bomo prav gotovo po-
mislili tudi na to, kaj sploh praznujemo.

Zgodovina je že znana. Boj, ki se je
organizirano začel za osnovne pravice de-
lovnega človeka že v prejšnjem stoletju,
je dobil svoj dan svetovnega pomena —
PRVI MAJ. Tudi delavska središča naših
krajev (na primer Jesenice) so dala temu
gibanju svoj prispevek. In kot nekoč se
tudi danes v sklopu tega mednarodnega
praznika vključujemo v skupno praznova-
nje. Praznujemo s tistimi, ki so svoje pra-
vice že dosegli in tudi uveljavili, praznu-
jemo s tistimi, ki še vedno le hrepenijo
po svobodi, enakopravnosti in miru, ki so
še vedno pod pritiskom sile.

Pri nas je boj za osemurni delavnik,
za socialne in politične pravice, že za na-
mi. Toda boj pa še ni končan. Sele raz-
širil se je med naše delavske vrste, med
vse poštene ljudi. To je boj za lepše in
mirno življenje, za resnično uveljavljanje
človekove osebnosti v našem samouprav-
nem mehanizmu, boj za umsko in fizično
skupni cilj — lepšo prihodnost, udobno
življenje posameznika in družbe.

In ta boj zahteva od nas nemalo na-
porov, vztrajnosti, idejne zrelosti in zla-
sti znanja in strokovne sposobnosti. Zato,
čeprav ni krvav, je ta boj težak in dolgo-
trajen, v njem pa moramo sodelovati
prav vsi, od pionirjev in šolske mladine do
delavcev in strokovnjakov, od članov na-
videz nepomembnih komisij v kolektivih
pa vse do najodgovornejših izvoljenih od-
bornikov in poslancev.

V trenutnem prazničnem razpoloženju
niso primerne številke in dokazi o že do-
seženih uspehih. Vendar, roko na srce —
delo naših rok je zlasti v zadnjem deset-
letju docela spremenilo podobo naših
krajev in tudi način našega življenja. Kar
starejši, ki poznajo prejšnje čase, naj po-
vedo, kdaj smo gradili toliko stanovanj,

kdaj smo si lahko privoščili toliko oblek,
mesa, sladkorja in drugega, da sploh ne
govorimo o avtomobilih in televizorjih.

To je velik uspeh, uspeh vseh nas. To
da še vedno premajhen. Treba je še več.
To je bil in ostaja še vedno naš cilj. Zato
je prav Zveza komunistov nedavno naka-
zala pot, ki naj vodi k še hitrejšemu iz-
boljševanju življenjskih razmer naših lju-
di. O tem je razpravljal pred tednom tu-
di kongres sindikatov Jugoslavije.

Tudi vi ste že gotovo govorili o tem,
morda razpravljali v vašem kolektivu,
morda se že celo lotili posameznih nalog.
Gre konkretno za povečevanje osebnih do-
hodkov, za skrajševanje delovnega časa,
za večje uveljavljanje človekove osebnos-
ti, za hitrejšo reševanje njegovih osebnih
in skupnih težav — za vse kar naj
uveljavlja nekdanja prvomajska gesla o
pravicah in hotenjih delovnega človeka.

Ob takih mislih te dni praznujemo
sproščeno. Doseženi uspehi nam dajejo
za to vso moralno pravico in, vsaj delno,
tudi materialno možnost. Ko se bomo pa
znova vrnili na delo, naj nas hrabri za-
vest, da smo si že ustvarili udobno seda-
njost in imamo vse pogoje, da si zagoto-
vimo še vse lepšo in lepšo prihodnost —
pomlad nove dobe.

K. M.

Iskre revolucionarnega upora
so se danes spremenile
v iskre lepšega življenja,
ki ga bomo uživali
ob naših delovnih zmagah.

Vsem bralcem
in prebivalcem Gorenjske
zato čestitamo
za praznik dela
in jim želimo
obilo uspehov
pri delu
in v življenju!

ČP Gorenjski tisk
Kranj

TE DNI PO SUETU

U Tant v Parizu

V Pariz je prispel na uradni obisk generalni sekretar U Tant. Sestal se bo s premierom Pompidujem in zunanjim ministrom Couvrom de Murvilleom. De Gaulle je poslal U Tantu posebno pismo, v kateri izraža obžalovanje, ker se zaradi bolezni ne more sestati z njim. Izrazil je upanje, da se bosta srečala ob prihodnjem obisku v Parizu.

Sirija obtožuje ZAR

Predsednik ZAR Naser je ovrgel obtožbe iz Damaska, da se ZAR vmešava v krizo v Siriji. Poudaril je, da so izjave šefa vladajoče stranke laž, ker ZAR ne daje nobene denarne podpore upornikom. Stanje v Siriji pa se zaostruje. Po vsej državi stavkajo trgovci in kljub posredovanju generala Amina el Hafesa še niso prenehali.

VREME

VREMENSKA NAPOVED ZA DANES IN IZGLADI ZA PRIHODNJE DNI

Se bo sončno in topleje. V popoldanskem času se bo rahlo pooblačilo. Tudi v četrtek in petek bo še deloma sončno. Kasneje postopno poslabšanje vremena.

VREMENSKA SLIKA

Področje visokega zračnega pritiska, ki zajema skoraj celotno Evropo, v severnem delu slabi. Frontalne motnje so dosegle Francijo in se pomikajo proti severovzhodu, vendar ne bodo vplivale na vreme pri nas.

VREME V TOREK OB 13. URI

Brniki — jasno, 16 stopinj, zračni pritisk 1025 milibarov, pada; Planica — jasno, 17 stopinj; Jezersko — jasno, 15 stopinj; Kredarica — jasno 2 stopinj, piha severozahodnik s hitrostjo 25 km na uro.

SNEŽNE RAZMERE

Vršč — 4 stopinje, 50 cm, cesta prevozna; Komna — 4 stopinje, 30 cm snega; Kravce — 2 stopinji, v Tihi dolini in na Njivicah 50 cm snega.

Center za pionirska letovanja razpisuje za zdravstvena letovanja

na otoku Stenjaku in v Novigradu

8 MEST ZA VZGOJITELJICE

za delo s predšolskimi otroki od 1. do 22. junija.

Prijavijo se lahko študentke in gospodinjke, ki imajo veselje do otrok. Delo je honorarno.

Sprejememo v

sezonsko delovno razmerje:

- glavno kuharico (lahko upokojenka)
- medicinsko sestro
- kuhinske pomočnice
- sobarice
- perico
- snažilko

Mesto glavne kuharice je lahko stalno ali začasno.

Ponudbe poslati na upravo zdravilišča.

Mladinsko klimatsko zdravilišče Podlublje, pošta Tržič

»Kovinar«

tovarna tekstilnih strojev in naprav, Kranj, Savska c. 22, razpisuje v skladu s 35. in 36. členom statuta podjetja delovno mesto

ŠEF KOMERCIALE

Pogoji:
— visoka ali višja strokovna izobrazba z 2 leti prakse
— srednja strokovna izobrazba s 5 let prakse v komercialni ali sorodni stroki
Ponudbi je priložiti življenjepis in dokazila o strokovnosti. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Ljudje in dogodki

Združitev v Afriki

Sklep o združitvi dveh vzhodnoafriških držav, ki sta pred kratkim dobili svojo neodvisnost, Tanganjiko in Zanzibara, je sprožil živo razpravo ne samo med afriškimi državami. Preseneča namreč hitrost te odločitve, saj je več ali manj znano, da je bil sporazum o združitvi dosežen brez večjih težav. Pomena te združitve ne moremo pravilno vrednotiti, če ne poznamo razmer v tem delu afriškega sveta. Najbrž pa je združitev dveh vzhodnoafriških držav začetek širšega procesa združevanja afriških držav, o katerem obstajajo že različne ideje in pogledi, ki pa še niso dobile trdnega političnega načrta. Afrika je danes pred spoznanjem, da bi enotna in združena lažje napredovala, vendar so razlike, ki jih je zapustil različen družbeni in gospodarski razvoj takšne, da bi jih bilo usodno zanemarjati. Vsaka pobuda, ki bi prehitela

in podcenjevala te različne pogoje, bi bila lahkomišelnost in nepolitlična. Sporazum o sklenitvi zveze med Tanganjiko in Zanzibaram je bil sklenjen na pogajanjih, ki so trajali nekaj dni. Do sprejetja nove skupne ustave bo Zanzibar prevzel tanganjiško ustavo, prav tako pa so si voditelji obeh držav razdelili vodilne položaje v novi združeni republiki Tanganjike in Zanzibara.

Vzpodbudne so vesti, ki prihajajo iz Zanzibara, kjer so bile politične razmere v zadnjem času precej neurejene. Zlasti med mešaním prebivalstvom, ki ga sestavljajo Afričani in Arabci se je razvilo hudo rivalstvo za politični

vpliv. Sporočilo o zvezi ipa je politični položaj na otoku pomirilo. Trgovina na otoku je takoj oživel. Na otok pa so se začeli vračati njegovi prebivalci azijskega porekla, ki so zadnje tedne zapustili deželo. Popustila je tudi napetost v posameznih vaseh, kjer je afriški živel preganjal vaščarje arabskega porekla, ki pa se zopet vračajo na svoje domove.

Nova ustava bo dala Zanzibaru široko samoupravo, le zunanje zadeve, narodna obramba in notranje zadeve bodo v pristojnosti zveznega parlamenta.

Ljudje in dogodki

Ljudje in dogodki

Ljudje in dogodki

Ljudje in dogodki

Ljudje in dogodki

Slavnostne seje in sprejemi Danes bo voda iz Radovne stekla v Blejsko jezero

27. APRILA je bila organizacija OSVOBODILNE FRONTE, ki je pomenila začetek vseljudskega boja proti okupatorju v Sloveniji, in se je razširila v socialistično tribuno današnjih dni, stara trindvajset let. Na pobudo Komunistične partije je bila ustanovljena 1941. leta. Že naslednje leto je doživela zelo velik razmah, ki je ob veliki zavesti njenih članov in simpatizerjev pomenil skorajšnjo zmago nad zavojalci. — V spomin na obletnico tako pomembnega dne v slovenski zgodovini smo te dni spet razobesili zastave in z nekaterimi prireditvami počastili praznik. Številne proslave so bile po vsej Gorenjski nekaj pa jih bo v spomin na ta dogodek še v sklopu praznovanja 1. maja.

● KRANJ — V ponedeljek ob 18. uri je bila v počastitev obletnice ustanovitve OF slavnostna seja občinskega odbora Socialistične zveze. Razen te osrednje slovesnosti pa so slavnostne seje pripravile tudi krajevne organizacije, ki so izkoristile to priložnost in sprejela nove člane. Širši tovrstni seji sta bili v Kranju in na Planini.

● JESENICE — Železarsko mesto je 27. april počastilo s posebnim delovnim uspehom teritorialne skupnosti. Na razširjeni seji občinske skupščine, ki je bila v ponedeljek v Cufarjevem gledališču, so odborniki sprejeli

občinski statut. Pri tem dogodku je bilo navzočih kakih 250 občanov, ki jih je pozdravil predsednik občinskega odbora SZDL Roman Tržan. Slavnostno sejo so imeli tudi na Plavžu. — Interno je skoraj vsaka šola počastila praznik ustanovitve OF, skupno akademijo pa sta imeli metalurška šola in gimnazija.

● TRŽIČ — Tudi tržiška občina je praznik počastila s slavnostno sejo. V nedeljo pa je tržiški radio posvetil temu dogodku oziroma obletnici polurno poročilo. Na skupni seji so predstavniki družbeno-političnih organizacij čestitali znanemu revolucio-

narju Petru Uzarju s Pristave, ki je prav te dni praznoval 70-letnico rojstva.

● SKOFJA LOKA — Računajo, da so v loški občini ob dnevu Osvoobodilne fronte sprejeli kakih 300 mladincev v organizacijo Socialistične zveze. Slavnostne sprejeme novih članov so organizirali namreč v Skofji Loki (na kopaljšču), Retečah, Železnikih in Gorenji vasi. Sicer pa bo praznovanje tega dne povezano s praznovanjem praznika dela, ki ga bodo v Skofji Loki praznovali v četrtek na Mestnem trgu, kjer bo zborovanje z govorom revolucionarja in podpredsednika glavnega odbora SZDL Slovenije Joža Vilfana.

● RADOVLJICA — Številne proslave so priredili v delovnih kolektivih in šolah, ki so na ta način počastili tudi prvomajske praznike. Osrednje prireditve ni bilo, pač pa so na priporočilo občinskega odbora SZDL skoraj vse večje krajevne organizacije pripravile slavnostne seje s kratkimi programi.

Kam za 1. maj

Čeprav bo lepo vreme tudi letos delovne ljudi najbrž zvalilo na odih v naravo, bomo tudi tokrat — kot ponavadi — objavili nekaj napotkov — in sicer, kje bodo večje prvomajske prireditve in slovesnosti, da se jih bodo naši bralci lahko udeležili.

● SKOFJA LOKA — Zvečer pred praznikom dela bo na Mestnem trgu veliko zborovanje, na katerem bo govoril poslanec v zvezni skupščini dr. Joža Vilfan. Hkrati bodo razglasili rezultate in podelili nagrade najboljšim udeležencem enomesnega tekmovanja športnikov škofjeloških delovnih kolektivov. Po zborovanju bo na sporedu štafetni tek, medtem ko bosta popoldne na igrišču zanimivi nogometni tekmi.

Predsednik občinske skupščine Milan Osovnikar bo danes ob 13. uri izročil priznanja, s katerimi je graditelj Skopja odlikoval predsednik republike, delovnemu kolekti-

vu škofjeloške Jelovice ter devetim posameznikom — delavcem Jelovice in Tehnika.

V počastitev praznika so v risalnici osnovne šole v Skofji Loki odprli razstavo o teoretičnem poglobljanju marksizma. Razstavo je pripravil občinski komite ZKS in gojenici visoke šole za politične vede v Ljubljani, namenjena pa je tudi počastitvi spomina na 150-letnico rojstva revolucionarja Karla Marxa.

● TRŽIČ — Danes popoldne bo v muzeju otvoritev razstave tržiških slikarjev — amaterjev in dokumentov NOV.

Jutri, v četrtek popoldne, bo na Trgu svobode promenade koncert domače godbe na pihala. Zvečer bo v Cankarjevem domu slavnostna akademija, na kateri bo sodelovalo več kot 200 nastopajočih. Program bodo izvajali učenci Tržiških šol in godba na pihala. V počastitev praznika dela bodo v Tržiču razna športna

tekmovanja. Tako se bodo z zračno puško pomerili strelci, tekmovali pa bodo tudi kegljači in rokometasi iz tržiških šol.

● BLEJ — Delavski praznik bodo na Bleju počastili s slovesno izročitvijo namenu letos zgrajenih sanacijskih naprav, ki bodo obkrožile vodo Blejskega jezera.

● JESENICE — Ze po tradiciji bodo za prvi maj Jeseničani in okoličani obiskali Poljanje, odšli pa bodo tudi v druge prijetne kraje svoje občine. Sicer pa bodo za praznik na Potokih na Cimkovi hiši odprli spominsko ploščo organizatorjem upora na Gorenjskem, ki so se tam pogosto zbirali in kovali svoje borbene načrte.

● PODBICA — Tekstilna tovarna Tekstilindus bo v petek ob 10. uri na Podbicli organizirala praznično srečanje svojih delavcev in članov drugih kranjskih kolektivov ter vaščanov Nemilj in Podblice. Na tem vikendu bodo s kulturnim programom sodelovali šolarji in folklorna skupina domačega društva. — J.

Pred okrožnim sodiščem v Kranju se je začela obravnava

O jeseniških mesarjih

Vse se je vrtelo okrog poslovalnice številka 3

Kranj, 28. aprila — Pred petčlanskim senatom, ki mu predseduje sodnik KAREL MISIAK, se je danes na Okrožnem sodišču v Kranju začela razprava proti bivšemu direktorju Mesarskega podjetja JESENICE IVANU BERNIKU, računovodja istega podjetja LEOPOLDU MAVCU in poslovođji Mesarskega podjetja v poslovalnici št. 3 na Jesenicah FRANCU STRAHU.

Obtožnica bremeni bivšega direktorja Ivana Bernika, da je izrabil svoj uradni položaj in svoje pravice kot direktor s tem, da je drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po sklenitvi pogodbe med Mesarskim podjetjem in Železarno na Jesenicah od dobavi mesa po znižani ceni od 30 do 50 dinarjev pri kilogramu naročil soobdolženemu Francu Strahu, da za kritje znižanja cen pri mesu po pogodbi daje Železarni in drugim kupcem VEČ KOSTI, OBREZANE GOVEJE GLAVE in drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, ki je večja kot MILIJON DINARJEV. Bernik je kot direktor po

DVE preseljevanji sta bili v dolinah Sor. Sprva so se ljudje srdito pognali iz doline navzgor. Oživele so samotne kmetije in oddaljena naselja na obronkih Ratitovca, Črnega vrha, Jelovice... In potem nazaj! Z vsa silo so vdrli spej v doline. Oddaljeni hribovski kraji so ostali še bolj pušti kot prej. Celotno prijazno domačije, obdane s sadnim drevjem in visokimi češnjami, ki te dni poganjajo prve cvetove, so ostale prazne in zapuščene. Zato pa je v dolini živahnejše. Po črnih asfaltnih cestah ropotajo tovornjaki, tovarne puhtijo dim in zvok sirenen odmeva od nežno ozelenelih bukovih gozdov.

pi, se nekajkrat zavrtel z svetlo-merom in zatem usmeril fotograf-sko lečo v visok stolp. Toda ta peč ni samo spomin na nekdanje železarstvo. Tradicije so še danes žive. Mala tovarna NIKO, zlasti pa tovarna elektromotorjev, ima svoje korenine v železarstvu. Obstalih smo ob krožnih trakovih montaže elektromotorjev. Kar trije trakovi tečejo eden ob drugem. Sto in sto malih delov, vijakov, vzmeti in spojk, se na koncu traku združijo v sestavljeni motorček, ki bi ga lahko stlačil v hlačni žep. In kdo to dela! Skoraj sama mlada dekleta, največ med šestnajstimi in dvajsetimi leti. Bile so bolj zadržane v raz-

Toda danes iščejo delavce »žegnano lučjo.« Primanjkuje jih. In kadar gredo v soboto ali v nedeljo na prireditvi v dvorano Svobode, ki spominja na pravo mestno gledališče, to niso več nekdanji »šuštarji«, marveč novi rod, ki komentira Shakespearea, Beethovna, Chopina...

POD OBOKI

Prvi in drugi val »preseljevanja« je bil morda najmočnejši prav ob sotočju dolin — v Škofji Loki. Zato tudi današnje življenje tu utripa z najmočnejšimi sunki. Dogodki za Kamnitnikom so dali zamah današnjemu razvoju. Mesto, polno obokov, s kapelicami

Matija Suhadolnik-Luka

Partizanska zgodba

UKANA pri Stiški vasi

Nekega decembrskega dne 1943. leta je tretja kranjska četa taborila blizu Šenturške gore pod Krvavcem. Takrat je prišel k nam tudi Ivan Vamberger-Fajfar, prvi komandant kokrškega bataljona. V tistih dneh je Fajfar po terenu utrjeval močno zrahljane organizacije OF. Komisar čete je bil Jurko, star Fajfarjev znanec. Po krajšem dogovoru sta skupaj odšla na stanek, ki naj bi bil v eni izmed bližnjih hiš. Z njima je odšel tudi kurir Grega in ju spremljal v Jagodičevo hišo.

Posledji so okoli mize in začeli sestankovati. Grega, preizkušen in na vse pripravljen kurir, pa je oči vedno obračal na vse strani, zato je med sestankom dostikrat pogledoval skozi okno. Nikoli nisi mogel biti čisto brez skrbi...

Naenkrat je ves presenečen opazil in ugotovil, da se tik ob hiši motajo zelene postave Nemcev! Skočil je na noge in zavpil:

»Tovariši, obkoljeni smo!«

Potem se je pognal proti vratom... in kmalu za tem je že zaropotalo!

Mi, ki smo ostali v taborišču, smo naenkrat prestregli odmeve kratkega rafala? Kaj naj bi to pomenilo? Ugotovili smo, da je zapela brzostrelka! Tedaj sem bil komandir čete. Vedel sem, da to pokaže ne more pomeniti nič dobrega. Zato sem ljudi naglo razporedil na bližnje in najprimernejše položaje...

Ko smo tako napeto čakali, kdo bo prišel in kaj se bo zgodilo naslednji trenutek, je ves zasoplen prišel kurir Grega. S pretiranimi besedami je bolj izdihaval, kakor glasno povedal, kaj se je zgodilo. Tako smo zvedeli, da se je iz obkoljene hiše prebil tako, da je kar s pestmi podrl dva Nemca, ki sta stala pri vratih. Njegov napad ju je presenetil in tako je usel.

Zdaj smo vedeli, kaj se je zgodilo v hiši in okoli nje! Tovariši in domači so gotovo padli v nemške roke!

Zato nisem dolgo premišljeval; naglo sem se odločil in odšel:

»Prostovoljci, za meno!«

Ne da bi gledal, če in koliko jih je za mano, sem se pognal naprej. A ko sem se ozrl, ni bilo težko ugotoviti, da so te moje besede in koraki potegnili v tek še dvanajst tovarišev! Da, nismo hodili, tekli smo čez drn in strn v smer, kjer so napadli naše tovariše. Do tja, kamor bi človek običajno potreboval deset minut, smo prišli v dobri minuti. Skrb za človeka-soborca je vplivala tako čudovito silo, da smo včasih počenjali tudi kaj takega, da se danes čudimo, kako smo to zmogli. In skrb, zlasti za komandanta Fajfarja, ki smo ga zaradi junaštva in tovarištva vsi imeli radi, je bila še posebno velika. Le kaj se je zgodilo obkoljenima?

Odgovor smo dobili brž, ko smo se ustavili blizu hiše. To je bilo pretresljivo, srh in maščevanje vzbujajoč prizor: pred hišo je ležal komisar Jurko, prestreljen in mrtev, komandanta Fajfarja pa so Nemci že zvezanega odveli nazdol proti Cerkiljam!

Kaj zdaj? Mrtvemu ni bilo več pomoči, a komandanta bi bilo le treba poskusiti rešiti.

Okolica je bila tedaj pobeljena z novo, svežo belo odejo, v kateri je noga puščala sled. To nam je dalo misel, da bi se spustili za Nemci, ki so vodili ujetnika. Obrnili smo se in pognali za odhajajočimi Švabi.

Sled nas je vodila navzdol proti dolini, zato smo tekli še hitreje. Že med to dirko, nas je obšla misel, kako bi se lotili reševanja, zato smo stekli še bolj in Nemce, ki so se tudi naglo podvizali skozi gozdove, skušali prehiteti. Zavili smo s poti, napravili majhen ovinek in ko smo bili prepričani, da so oni z ujetnikom že za nami, ob primerni vijuji, ki jo je delala pot, polegli v zasedo. To je šlo najmanj tako naglo kakor v filmu, in zdaj smo iz oboroženega polkroga gledali podse in na pot, kakor v kakšnem letnem gledališču. Bili smo blizu Stiške vasi in napeto pričakovali, kdaj se bo prikazala kolona z ujetim komandantom?

Ni bilo treba dolgo šteti minute, ko so se pokazali na čistini pod nami. Toda, bilo jih je več kot nas in dobro so bili oboroženi, predvsem z avtomatskim orožjem. A čakati nismo smeli več. Zato sem kar moč glasno zavpil:

»Ogenj!«

Komaj sem izgovoril to pomembno besedico, so jo že preglasili naši strelci. Nemci, bili so žandarji, pa niso tekli, kakor smo potihoma želeli, da se bo zgodilo ob presenečenju. Polegli so in čeravno s slabših položajev kot mi, takoj začeli nažigati nazaj proti nam. Pri vsem nas je skrbelo, kaj se bo zgodilo z našim komandantom, ki je zvezan tičal med Nemci. Navsezadnje ga lahko poišče še kaka naša krogla! Z očmi smo iskali, kje naj bi bil, a ga nismo mogli opaziti. Zdaj, ko se je vnelo medsebojno streljanje, nismo mogli več računati na presenečenje ali na njihovo uničenje. Poleg tega jih je za kaj takega bilo tudi preveč. Sedaj bi zalegla samo preračunljivost ali kaka svojevrstna ukana. Medtem smo na gosto streljali. Tedaj mi je šinilo v glavo nekaj, kar bi utegnilo pomagati. Močno sem zavpil:

»Bataljon, levo! Obkolil! Z levim krilom naprej, desno krilo v hrbet, juriš!«

Resnično smo se dvignili in streljali še močnejše — ter ugibali, kaj se bo zgodilo?

In med ta naš juriš ter vse redkeje strele, smo z nemške strani prestregli vznemirjeno povelje:

»Schnell zurück! Bandit ist kaputt!«

Nedvomno so morali biti med njimi tudi taki, ki so razumeli naš jezik, kajti Nemci so se začeli umikati, s seboj pa so odveli nekaj mrtvih in enega hudo ranjenega. Mi pa smo jim takoj, a previdno sledili, kajti naš »bataljon« je še vedno štel samo dvanajst, ne kdo ve kako oboroženih fantov. Toda, vse je kazalo, da je ukana z »bataljonom« uspeša in umikajoče žandarje smo preganjali vse do doline.

Tam pa, kjer smo se spopadli, sem kmalu nato prav jaz našel zvezanega, okrvavljenega, prestreljenega in ležečega komandanta Fajfarja. Bil je še živ. Naglo smo ga osvobodili vezi in komandant si je kmalu opomogel.

Nemirni dolini

Da, trindvajset let je in se več od prvega zagona, od tistega dne, ko so tam odjeknile prve uporniške puške, ko je v decembrskem mrazu vzplamtela vsa Poljanska dolina, ko so goreli mostovi in domovi, ko so iz sotočja obeh Sor množično odšli v »hribovski« Kmalu pa bo že devetnajst let od nasprotnega zagona, ko so odredi in brigade dokončno zavzele dolino. Potem pa je ritem življenja burno vzplamtel. Hitro so rasle tovarne, mostovi, zadrug, ceste, šole stanovanjske hiše. In to življenje je zajelo vse širši krog ljudi iz hribovskih krajev, jih privabljal v doline, jih sprejelo v drugačno — novo in lepše življenje.

Kako daleč se zdi tisti čas! Danes se je življenje umirilo. Zagoni iz dolin in hribov so se umirili v ritmu načrtnega razvoja. Skupina nasmejanih vajencev raznih strokovnih šol, ki sem jih srečal na škofojloški postaji ondan, nič več nevedo o tem. Zanje je to samo zgodovina iz knjig. Nastal je nov rod, poln nad in življenja, znanja in hotenj. Spomini na te čase pa — bledijo, se zožujejo v pravljice in se umikajo v zaprte arhive zgodovine.

DEKLISKA TOVARNA

Na Češnjici so pravkar razkladali debele hlode s tovarnjaka. Njihova spretnost s cepini je morda še iz časov, ko so si služili kruh le kot vozniki s konji, kot gozdarji, kot oglarji po kotanjah tistih okoliških gozdov. Danes so tu kot večji in spretni delavci. Več sto jih je takih. In njihovi debeli hlodi, predelani v razne izdelke, se spreminjajo v denar. Oni niso več umazani oglarji, zapušteni »holcarji« in »furmani«, marveč samozavestni gospodarji skupnega dela. Vrsta njihovih prijaznih hišic, ki se vrstijo navzgor proti Rudnemu, je zamenjala njihove nekdanje gorste kočje in drvarske bajte. Te hišice nemo in pripravlivo dokazujejo lepše življenje.

Pred staro pečjo v železnikih je ustavil avto. Moški je izstopil. Prijazna črnolaska, vitko

dekle, mi ni zaupalo ne imena ne let. Povedala je le, da se je lepo privadila delu, da dobro služi, da se vozi s kolesom domov in da... Drugo so bolj intimnosti.

Taka dekleta, kot so povedali organizatorji, imajo največ uspeha pri tem delu. Starejše, utrjene roke, zlasti moške, niso tako spretne in hitre. Tako imajo tu pravo deklisko tovarno. Namesto da bi v teh letih morale iskati službo kot »deklet«, klekljati čipke in v plahosti pričakovati premožnega ženina, kot je bilo včasih, so danes ta dekleta samozavestna in samostojna.

IZ GOROPEKE

Zirovski vrh, Rovte in drugi drugi vrhovi so bili ondan še goli, čeprav so hrepeneče pričakovali pomlad, ki se je po bukovem gozdu nezadržano dvigala iz Zirov navzgor. Tam nekje na Rovtah je Česmelj — velika domačija, ki je bila pred dvajsetimi leti začasni topli dom tolikim dolincem. Danes sta tam samo še dva človeka. In koliko je takih kmetij, ki so tehi hribi! Bile so tam radijske postaje, mize, polne pisalnih strojev, pod sklednikom brzostrelke in ponoči vsa hiša polna utrujenih spečih borcev. Danes? Vse pusto in prazno.

Take misli se vsiljujejo ob pogledu na te kraje iz Goropek (okrog 740 m nadmorske višine), dobre pol ure hoda iz Zirov. Lani so odprli tukaj nov prijeten dom, ki je prva lepa turistična vaba v tem kraju.

Odšli smo nazaj v Ziri. V velikem šolskem poslopju je zavonilo. Smeh in vrišč se je razsul čez dvorišče, vse naokrog. Potem so vozovi in avtobusi odpeljali na vse strani. Mestece je znova ostalo prazno, mirno. Toda le, malo časa. Qdprla so se vrata Alpine, Oblačila, Traka, Kladivarja, mi-zarstva, zadrug... Včasih so bili znani samo močni delavski čevlji iz tega kraja. Danes so tudi še kvalitetna šestila, modni plašči, okusni damski čevlji...

Pritisk v dolino ob drugem preseljevanju je bil tudi tu močan. In križi, kjer so nekoč hodile

Bogata zgodovina Škofje Loke je prav sedaj najbolj razgibana. Ljudje so s hribov prišli v mesta za zaslužkom in lepšim življenjem.

V dneh pred prvomajskimi prazniki delovne organizacije, stanovanjske skupnosti in zasebniki pridno urejajo okolico stanovanjskih naselij, hiš, vrtov, nasadov in parkov. Narava sama v tem času sili človeka na vrt in dvorišče in drugam v bližnjo okolico. Stanovanja in vrtove pozivi prvo spomladansko zelenje in cvetje. Kdo bi mogel ostati brezčuten do lepote, v kakršno se odene narava.

Ljudje pa spremembe v naravi doživljajo zelo različno, kakor jim pač vlevajo čut, razpoloženje in čas.

Poznam MILANA, dober prijatelj je. Na svojem delovnem mestu je prizadeven, vreden, poln odgovornosti do dela. V zadnjih nekaj letih še ni manjkal. S trdnostjo in pridnostjo si je postavil lepo bišo, v posebno veselje pa mu je

vrt okrog hiše, v katerem raste skorajda več cvetja in lepotnega grmičevja kot koristnega sočivja, povrtnin, sadežev ali krompirja. Torej Milan je človek, ki ljubi urejenost in cvetje. Pozimi je s

brepenenjem zrl skozi okno v zasneženo pokrajino, v njegovih očeh pa ni bilo bleśka. Komaj pa je izginil sneg in so se odtekle vode, že je bil na vrtu, grabil je, brskal, čistil in zaigral plevel. Prvi v okolici je prekopal vrt in tudi okrog njegovega čebelnjaka je oživelo. Tudi MARIJANU ni kaj očitati.

Dober družinski oče je, tudi na delovnem mestu je vzoren, saj je nedavno tega prejel celo nagrado z zlato plaketo. Ko je potrkala pomlad na duri, ga je žena obzirno opozorila na delo zunaj na vrtu in

opravila. »Ne bodi nestrpna, saj je še čas, bomo že uredili!« To se je ponovilo nekajkrat. Sosedje so skorajda že vse naredili. Marijan pa je moral tudi v lepih sončnih popoldnevih nazaj v podjetje, ženi se je izgovarjal, da ga čaka polno dela. No, pa tudi na sestankih je moral biti, dolžnosti ima kar

precej: predsednik sveta pri obsekretar podjetja in večkratni namene. Rekli so, da bo to le začasno, ker ni druge rešitve, toda vleči se že leta. Nekdaj je z velikim veseljem vodil vrtnarijo, sedaj pa je že upokojen. S šestčlansko družino živi v dveh prostorih. Življenju gre mimo teh ljudi. Tudi pomlad za pomladjo se vrsti, ne da bi jo občutili in doživljali. Vrta okoli hiše, vsaj zanje ne. Zaman čakajo na boljše čase, toda upanja v Andreju še ni zamrlo. Doživlja, je že kaj hušega, pa je vzdržal. Njegovo zdravje je precej zrahljano, najbolj ga je prizadela vojna. Trdno upa, da bo prihodnja pomlad že bolj vedra, ko bo zacvetelo tudi na njegovem vrtu. Andreju se bo tedaj spet prebudila nekdanja radost — okna bodo krasi le rože in zelenje, v njegovem novem stanovanju pa bo prijetno in domače. — J. B.

Zena ga je poskušala razumeti; z malim Marijančkom sta se lotila dela in v nekaj dneh je bilo le opravljeno. Pri ANDREJEVIH pa je spet drugače. Stanovanje imajo slabo, v kletnih prostorih. Pred petimi leti so morali »prebasati« na slabše, ker so poslopje uporabili za druge

POMLAD V LJUDEH

Krajevna skupnost ima mnogo dela

Svet krajevne skupnosti Britof pri Kranju in vse njegove komisije imajo v teh dneh polne roke dela. Komisija za statut KS opravlja oziroma sestavlja še zadnje priloge predložitve statuta KS, tako da bo svoje delo kmalu uspešno zaključila.

Veliko dela ima tudi komisija za komunalne zadeve. Pričeli bodo z gradnjo kanalizacije v vasi Britof in Orehovje. Najbolj delaven pa je gradbeni odbor, ki v teh dneh zaključuje z gradnjo doma »Andreja Kmetar«. Prosvetno-kulturna komisija pa se skupno z družbeno-političnimi organizacijami pripravlja za proslavo ob krajevnem in občinskem prazniku in ob prazniku 1. maja.

Izlet na Srednjo Dobravo

Mladinska odseka pri planinskih društvih v Gorjah in Mojstrani pripravljata za dan mladosti večji skupinski izlet na Srednjo Dobravo, ki se ga bo udeležilo 200 mladih planincev. V te kraje jih bodo prepelali znani planinski vodniki in mlade udeležence seznanjali z lepoto in gorskimi svetovi in zaščito gorske flore.

Enoten način dela

Na minuli seji sveta za industrijo skupščine občine Kranj so obravnavali izvoz in količinsko proizvodnjo v prvem tromesečju letos. Vzporedno s tem je bilo precej govora tudi o zbiranju statističnih podatkov, ki jih morajo posredovati statistične službe v podjetjih posameznim državnim in drugim organom, zavodom, bankam in drugim. Pri tem so ugotovili, da morajo statistične službe v podjetjih zbirati in posredovati najrazličnejše podatke za posamezne službe državnih organov, zavodov, bank in drugih, kar jih zelo obremenjuje. Da bi se izognili takemu delu, je svet zavzel stališče, da bi podatke zbirali po enotni metodologiji v enem samem centru.

Na dnevnem redu pa je svet obravnaval tudi predlog Zavoda za zaposlovanje delavcev Kranj, da bo izdelal analizo o kvalifikacijski strukturi zaposlenih, dejanske potrebe po delovnih mestih in zaposlene kadre na teh delovnih mestih v gospodarskih organizacijah. Svet je po razpravi odobral pobudo zavoda in sprejel sklep, da se priporoči vsem gospodarskim organizacijam, da kar najbolj učinkovito pomagajo zavodu pri tem delu.

120 milijonov za stanovanja borcev

Občinski odbor zveze borcev Radovljica z uspehom rešuje številna gmožna vprašanja za svoje člane, nekdanje borce in aktiviste. Za priznavalnino je občinska skupščina zagotovila v letošnjem družbenem načrtu znatno večja sredstva kot doslej. Zelo pereče pa je še vedno ostalo stanovanjsko vprašanje. Pri občinskem odboru ZB so povedali, da je sicer v preteklem letu dobilo 18 članov, ki so upokojeni ali invalidi, stanovanja. V zadnjih dveh letih pa se je vselilo v nova stanovanja tudi 16 članov, ki so v delovnem razmerju in je zanje poskrbelo podjetje ali občinska skupščina. Skupna vrednost teh stanovanj presega sto milijonov. Tudi individualno gradnjo in popravila stanovanjskih hiš borcev je podprl sklad občinske skupščine, in dodelil za ta namen zasebnikom dolgoročna posojila. Prejelo jih je 62 članov ZB v skupni vrednosti 23 milijonov.

Kljub razumevanju in podpori, ki jo je nudila občinska skupščina pri reševanju stanovanjskega problema za borce, pa je še vedno ostalo v občini 30 članov, ki živijo v zelo slabih stanovanjih. To so večinoma ljudje, ki niso zaposleni, ali pa delajo pri manjših podjetjih ali ustanovah, ki same ne morejo graditi. Občinska skupščina je o tem problemu že razpravljala in bodo potrebni nadaljnji ukrepi, da bi stanovanjsko stisko postopoma premostili.

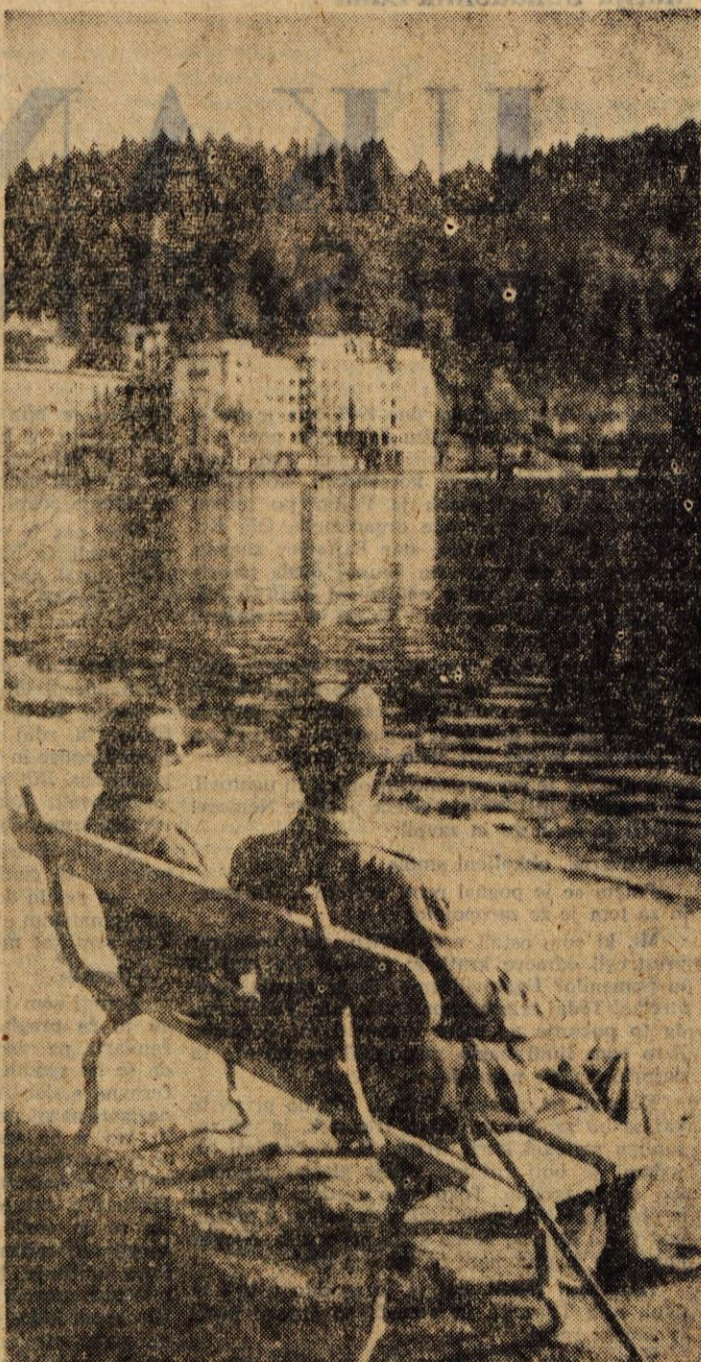
— J. B.

Nove telefonske številke naročnikov pošte Žirovnica

Od 1/5-1964 so naročniki pošte Žirovnica vključeni v novo ATC Žirovnica in imajo naslednje klične številke:

Trgovsko podjetje »Delikatosa« poslovalnica 19	76501
Postaja LM	76502
Elektrarna Moste, h. c.	76520
— tehnična služba	76512
Elektro Žirovnica	76513
Krajevni urad Breznica	76514
Krajevni urad Žirovnica	76519
Gostilna »Zelenica«	76535
Osnovna šola	76536
Splošna ambulanta	76504
Pošta Žirovnica	76510
Pošta Žirovnica	76506

PODJETJE ZA PTT PROMET KRANJ

Tudi zaprvomaške praznike se bo marsikdo napotil na Bled, kjer bo ob jezeru užival spomladanske žarke. Mnoge izmed njih bo tja zvalila tudi tradicionalna regata

Kam bomo šli letos na dopust

Vsi domovi odprti za vse

Kam bomo šli letos na dopust prav gotovo že vsi razmišljamo. Mnogi so si naredili že podrobne načrte, kje in kako bodo prebili letošnje počitnice. Nekateri so si izbrali morje, drugi planine. Vendar smo prepričani, da je še precej takih, ki niso še utegnili misliti na to. Zato naj velja tale zapis morda kot napotilo, ali priporoček. Podatke smo dobili na Občinskem sindikalnem svetu v Kranju, kjer se z dopusti delavcev in sploh z rekreacijo ukvarja posebna komisija.

Letos se je v Kranju še posebej za delavski turizem zavzela kranjska poslovalnica »IZLETNIKA«. Ta je že v začetku leta poslala pozive vsem delovnim kolektivom na kranjskem področju, da je pripravljena aranžirati letovanja delavcev v najrazličnejših krajih ob morju ali v planinah. Vse bolj se je začelo tudi uveljavljati načelo, da so vsi domovi odprti za vse delavce, ne glede iz katerega delovnega kolektiva izhajajo. Precej so tu pridobili še posebej majhni kolektivi, ki nimajo svojih počitniških domov in bodo njihovi delavci prav tako lahko prišli na svoj račun, medtem ko se to v prejšnjih letih ni dogajalo.

Pri Občinskem sindikalnem svetu v Kranju tudi že razmišljajo, da bodo ustanovili nek poseben koordinacijski odbor ali počitniško skupnost, ki naj bi vsklajevala letovanja delavcev in uslužbencev. Razumljivo je pri vsem tem, da bodo vsi domovi odprti za vse, vendar bodo v domu prišli najprej na vrsto delavci matičnega kolektiva. Toda doslej se je pokazalo, ko so v nekem domu letovali samo delavci matičnega kolektiva, da ta ni bil polno izko-

riščen. Razen tega so se nekateri delavci enostavno navedli letovati vedno v istem kraju.

Torej pogledimo, kje bomo letos lahko letovali?

Od kranjskih delovnih kolektivov imajo svoje počitniške domove Projekt, Sava, Občinska skupščina, Tekstilindus in Iskra. Vsa našeta podjetja, razen Projekta, Save in Občinske skupščine, še nimajo določenih cen za letovanje. Razen tega imajo ta tri podjetja že skoraj vse zasedeno. Tekstilindus ima svoje domove v Novemgradu, Fiesi in v Bohinju. V prvih dveh domovih je dnevna oskrba 1300 dinarjev, medtem ko je v Bohinju samo stanovanje 400 dinarjev, prehrano si mora preskrbeti vsak sam. Iskra ima domove v Poreču, na Dolgem otoku, Makarski, Zadru in Trenti. Dnevna oskrba se giblje, razen za Trento, okoli 1300 dinarjev. Mladinski dom v Bohinju ima na razpolago sobe, weekend hišice ali šotore. Dnevna oskrba je od 1000 do 1300 dinarjev.

Zanimivo je letovati tudi v Povljani na otoku Pagu v bližini Zadra, kjer je dnevna oskrba v sezoni 750 in izven sezone 650 di-

SKOFJA LOKA — Z vsesplošnim razvojem se spreminja tudi odnos do žene — proizvajalke. V novi družbeni sredini dobiva drugačno vlogo, hkrati pa dobiva individualno gospodinjstvo druge oblike, ki se prilagajajo zaposlenosti obeh roditeljev. Resda družina preneha biti gospodarska enota družbe in proizvajalna skupnost, vendar pa so ji ostali posli individualnega gospodinjstva, ki obremenjuje vse člane družine, predvsem pa ženo.

V Sloveniji predstavljajo zaposlene žene več kot 40 odstotkov vseh zaposlenih, v škofjeloški občini pa 45,2 odstotka. To nam pove, da so žene pomemben činitelj pri proizvodnji duhovnih in materialnih dobrin. Toda, če smo ob tem podatku PONOSNI, je bolj zaskrbljujoče dejstvo, da struktura zaposlenih žensk (v škofjeloški komuni namreč) po kvalifikaciji NI USTREZNA. Od vseh zaposlenih žensk je le 1,44 odstotka visokokvalificiranih in 2,5 odstotka z visoko šolsko izobrazbo. Če primerjamo zaposlenost žensk in njihov družbeno ekonomski delež k napredku z družbeno-politično aktivnostjo, lahko rečemo, da prvo ni v skladu z drugim. Družbeno-politična aktivnost v samoupravnih organih namreč ZAOSTAJA za ekonomsko aktivnostjo. Aktivnost je treba ocenjevati predvsem skozi prizmo KVALITETE in ne po številu prisotnih, zakaj sama prisotnost oziroma udeležba SE NE POMENI družbene aktivnosti ne glede na spol. Udeležba žena v organih samoupravljanja se je v zadnjih letih sicer dvignila, vendar še vedno ni odraz teženj, da žena delansko postane ENAKOVREDEN činitelj pri urejanju skupnih zadev. V mnogih primerih se uveljavljajo samo kot objekt pri realizaciji, dočim kot subjekt pri sprejemanju in odločanju ne nastopajo. Vzrokov za to je več. Eden izmed vzrokov je tudi v tem, da so žene DVOJNO obremenjene.

Otroško varstvo je v škofjeloški občini le delno rešeno (gleda-

no z vidika, koliko otrok je v teh ustanovah), vendar to samo za Skofjo Loko in Trato. Glede na zaposlenost staršev in število otrok do 14. leta v celoti pa je v varstvenih ustanovah NIZEK odstotek. Predšolske mladine od 3. leta dalje je zajetih okrog 6 odst., šolske pa 1,56 odstotka. Poseben problem v škofjeloški komuni predstavlja varstvo predšolskih otrok do 3. leta starosti in take ustanove v škofjeloški občini NI. Varstvo šolskih otrok pa je dokaj oteženo, zakaj v vseh osemletkah poteka pouk v dveh in celo tudi v treh izmenah ter so tako vsi prostori zasedeni.

Krajevne skupnosti (ne samo v škofjeloški, temveč tudi v ostalih občinah) naj bi poleg že obsto-

ječih servisov organizirale tudi take dejavnosti, ki bodo v NE-POSREDNO POMOČ zaposlenim staršem ali materi samohranilki. Tudi glede družbene prehrane v škofjeloški komuni bo treba nadalje posvečati vso skrb, saj je le-ta rešena bolj ali manj le za gre prezreti prehrane šolskih otrok zaposlenih roditeljev.

Našteli smo le nekaj problemov, o katerih bodo danes popoldne razpravljali na skupščini konference za družbeno aktivnost žensk v Skofji Loki.

Pričakovati je, da bo razprava osvetlila še ostale probleme in se tudi konkretno zavzela za čimprejšnjo rešitev.

Stane Skrabar

Gorenjska nogometna liga

Tržič najboljši

V petem kolu nogometnega prvenstva Gorenjske so bili doseženi naslednji rezultati —

Tržič : Sk. Loka 4:2 (3:1)

V derbi tekmi prvenstva je zanesljivo zmagal Tržič. Najprej je bila tekma enakovredna. Gostje so prišli v vodstvo v 19. minuti z realizirano enajstmetrovko, potem ko je domača obramba grobo zrušila Ranta. Tržičani so takoj izenačili. Do konca polčasa je Tržič dosegel še dva gola. V nadaljevanju so domačini prevzeli pobudo in dosegli zmago proti največjemu konkurentu za prvo mesto. — Strelec: Zontar v 19. in Berce v 85. minuti za Sk. Loko

Kranj : Tabor 1:1 (1:0)

Strelec: Povh v 42. minuti za Kranj in Kovič v 61. minuti za Tabor.

Železniki : Bled 10:1 (5:1)

Strelec: Tavčar v 4., 7., 63., Demšar v 24., 34., 73., J. Lotrič v 67., 84., Kofler v 45. in Mlakar v 76. minuti za Železnike ter Čencič (avtogol) za Bled.

Prešeren : Naklo 3:2 (1:2)

Strelec: Gorjanc, Sovič in Stravs za Prešeren ter Pajk 2 za Naklo.

Lestvica po tem kolu:

1. Tržič	13	11	2	0	62:7	24
2. Sk. Loka	12	9	2	1	59:15	20
3. Kranj	12	7	2	3	34:18	16
4. Železniki	14	7	1	6	55:38	15
5. Tabor	12	6	2	4	22:19	14
6. Naklo	13	5	2	6	27:24	12
7. Svoboda	13	3	4	6	17:32	10
8. Prešeren	13	1	3	9	20:63	5
9. Bled	14	1	2	11	25:84	4

izven konkurence Triglav B 13 12 0 1 52:19 24

Strelec GNL:

- 19 golov — Petrovič (Sk. Loka),
- 16 golov — Lotrič (Železniki),
- 15 golov — Mežek (Tržič), Tavčar (Železniki),
- 14 golov — Rant (Sk. Loka),
- 13 golov — Demšar (Železniki),
- 11 golov — Pajk (Naklo),
- 10 golov — Tišler (Tržič), Zajc (Bled) itd.

T. Kaštnik

Telefonskim naročnikom

Telefonske naročnike

obveščamo, da se

v petek 1/5-1964

spremenijo klične telefonske številke naročnikov na Bledu, Radovljici in Bohinjski Bistrici.

Spremenjene klične številke so objavljene v telefonskem imeniku v oklepaju.

Naročniki central Jesenice, Kranjska gora, Mojstrana, Radovljica, Bled, Bohinjska Bistrica, Žirovnica, Kranj, Tržič, Podnart, Skofja Loka, Železniki in Gorenja vas se med seboj kličejo brez karakteristične številke

Naročniki drugih central kličejo naročnike v omenjenih centralah s karakteristično številko 94.

Nove telefonske številke naročnikov pošte Žirovnica bodo objavljene v številki »Glasa« v sredo, dne 29/4-1964. Informacije o spreminjenih številkah dobite na OS. Zaradi kompliciranosti priključitvenih del so možne v prvih dneh po priključitvi posamezne motnje, naročnike prosimo za uvidevnost.

PODJETJE ZA PTT PROMET KRANJ

Nenadoma nas je zapustila v 82. letu starosti naša mama, tašča, stara mama in teta

Ivana Benedik

roj. DOLENC

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, dne 30. aprila 1964 ob 17. uri iz Ješetove ulice 30 na pokopališče v Stražišču.

Zalužoji: sin Franc z ženo
Franciško, vnuki, vnukinje
ter ostalo sorodstvo

Kranj, Velenje, Jesenice, 28. aprila 1964

• Zaradi vesti, ki so se pojavile zadnji čas v tisku in preko RTV mreže, da bo

žičnica na Vogel

pričela obratovati za 1. maj, objavlja investitor, da je žičnica dograjena, vendar

za praznik 1. maja ne bo obratovala, ker še ni izvršen tehnični prevzem.

Z več kot pred 2000 leti so na Gorenjskem kopali rudo, zidali fužine in plavže, ulivali železo ter kovali in kalili jeklo. V Železnikih, Rudnici, Stari Fužini, Tržiču, Kropi, Plavških Rovtih, Savskih jamah, na Plavžu in na Savi so se naši pradedje sklanjali k zemlji in upognjenih hrbtov ter znojneg čela pisali zgodovino našega železarstva.

Leto 1869 — rojstvo Železarne Jesenice

Obrtniško razcepljeni železarski obrati po Gorenjskem niso mogli kljubovati konkurenčnemu pritisku sredi 19. stoletja. 21. avgusta 1869 je cesarsko-kraljeva deželna vlada v Ljubljani odobrila ustanovitev delniške družbe pod imenom Kranjska industrijska družba, ki je imela pod svojo upravo vse železarske obrate na Gorenjskem. Le-ti so se sčasoma strnili na Jesenicah in Javorniku. Že koncem 19. stoletja je bila zgrajena vrsta novih obratov, ki so bili osnova moderni jeseniški železarni, ki praznuje letos svoj 95. rojstni dan.

Jeseniški železarji

Sužnji svojega dela

Skozi dolgo dobo so bili jeseniški plavžarji, martinariji in valjavci sužnji svojega dela. Delali so in garali za druge, ki so jih nizkotno izkoriščali. Organizirali so štrajke in se upirali prekomernemu izkoriščanju z napredno delavsko organizacijo. Pričeli so praznovati 1. maj kot praznik delovnih ljudi in prirejati prvomajске izlete. Kljub žandarskim bajonetom jim je uspelo organizirati politična zborovanja. Železarje okupacija ni našla nepravilne. Ko so hoteli izkoristiti v alci in sovražniki izmaliti podobo naše zemlje in našega delovnega človeka, je postala mera polna. Iz zatiranih delovnih množic so vstali ljudje, ki so znali stisniti pest in se s puškami, bombami in mitraljezi boriti za osnovne pravice človeštva — za osvoboditev okupirane domovine.

Ko je posijalo sonce

Ko je zasijalo našemu človeku sonce svobode, so se jeseniški železarji ponovno strnili v enotne vrste. Tovarna je pričela dobivati novo podobo. Rušili so stare in neustrezajoče obrate, odstranili ozka grla in pričeli z modernizacijo in mehaniziranjem nekaterih obratov. Po 20. avgustu 1950, ko so začeli takrat največji železarski obrat v državi upravljati člani kolektiva sami, so se uspešno ustavili. Pričeli so graditi nove obrate, montirati stroje in z lastnimi sredstvi reševati pereče probleme, ki so bili nekoč nepremostljivi. Novodograjeni valjarni 2400 na Javorniku je sledila izgradnja novih in modernih predelovalnih obratov v Hrenovici. Visoke peči so dopolnili s cowperji. Povečali so parno centralo. Na Javorniku so zgradili nove generatorske naprave in izvedli re-

konstrukcijo proge fine pločevine. Na težki progi so postavili krožno peč in vzpostavili nov obrat OTOP. V martinarni so zgradili peč št. VI in peč št. VII in na elektropeč št. II itd.

Velikan na Belškem polju

Kljub veliki novogradnji je ime la Železarna še vedno veliko za starejših obratov, ki so zahtevali temeljito rekonstrukcijo. Da ne bi zaostajala za ostalimi v državi, so bili prvi razgovori o rekonstrukciji že v letu 1961. Po sedanjih predvidevanjih bo stala rekonstrukcija 35 milijard din. V to vsoto pa je vključeno posojilo EXIM banke za nabavo opreme v USA, v višini 15 milijard din. Največja dela rekonstrukcije so pri gradnji valjarne na Belškem polju. V septembru 1961 so pričeli z zemeljskimi deli, ki jim je sledila gradnja temeljev za halo

včeraj, danes in jutri

jeklovleka. V zimi 1962/63 so pričeli izkopavati temelje za halo jeklovleka. Lani pa je bila gradnja v najširšem razmahu. V halo so vgradili 3740 ton železnih konstrukcij, vzdali so 12.910 m³ opeč-

nega zidu, položili 27.250 m³ betonskih plošč za kritje streh, zasteklili 5.900 m² površine, porabili 8.000 ton betona in 500 ton betoniranega železa. To so številke, ki najnazorneje predstavljajo obseg rekonstrukcije.

Upravičen ponos

Ceprav je rekonstrukcija še v teku, so bila dovršena že velika dela. Planiranje terena je v glavnem končano. Dograjena je hala jeklovleka, Stripper-hala, Bluming-hala, hala za strojnico, jama za škajo, temelji za žarilno peč v jeklovleku, nasip z jeseniškimi obrati, priključki za nasip in položitev železniškega tira na nasip, regulacija potoka Javornik, propust za javorniški potok in nadvoz. Montirali so tudi že 6 žerjavov ljubljanskega Litostroja. Poleg del na Belškem polju pa so dogradili tudi Durova čistilca čistilca plavžnega plina in postavili v valjarni 1300 na Javorniku stroj za struženje in poliranje nerjavne pločevine. To so uspehi na katere je ob letošnjem prazniku dela ponosen ves kolektiv železarne, z njim pa vse naše gospodarstvo, saj bo Železarna Jesenice s svojimi kvalitetnimi proizvodi po rekonstrukciji pomemben faktor v železarski industriji naše domovine.

Cez eno leto

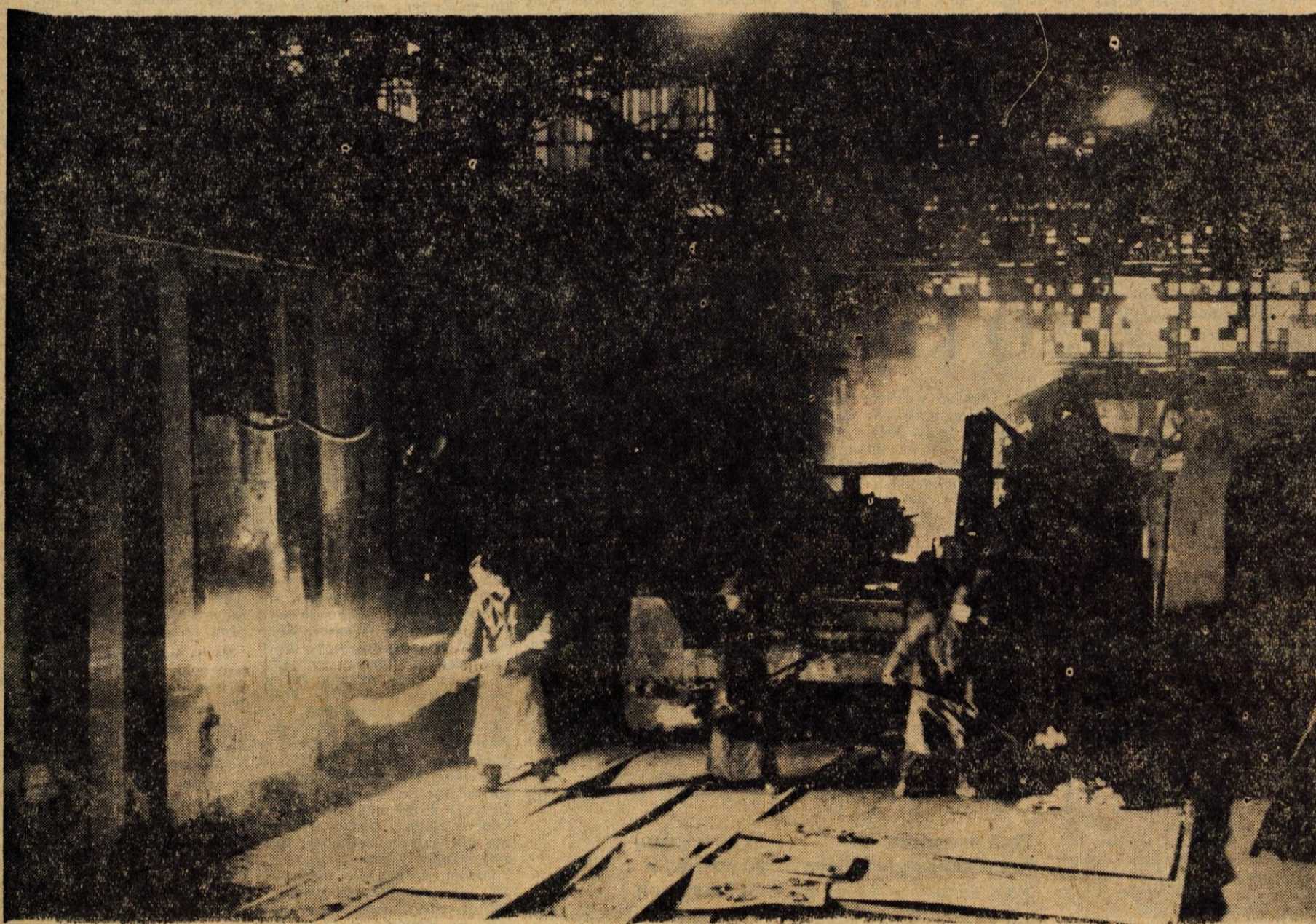
Po pogodbi z investicijsko banko mora biti celotna prva faza, t.j. izgradnja valjarn na Belškem polju, brez rekonstrukcije visokih peči, dograjena v prvi polovici leta 1965. Pomanjkanje delavcev in predvsem strokovnjakov ter odklanjanje pogodb za posamezne dele strojne opreme, bi bili lahko vzrok, da dela ne bodo narejena v določenem času. Železarna Jesenice pa bo vložila vse sile, da bo izgradnja prve faze rekonstrukcije končana v določenem roku.

Brez znanja ne gre

Da bodo v novih obratih kos delovnim procesom, skrbi Železarna Jesenice vzporedno z rekonstrukcijo podjetja tudi za potreben strokovni kader. Postavljene ima normative, izdelane profile za zaposlene na odgovornejših delovnih mestih in predvideva tudi treninge za zaposlene na strokovno zahtevnih mestih. Le-ti bodo trenirali doma in tudi v inozemstvu.

Pol milijona ton

Po končani rekonstrukciji bo Železarna povečala svojo proizvodnjo od sedanjih 320.000 na pol milijona ton jekla letno. Bruto produkt pa se bo povečal iz dosedanjih 41 milijard že v letu 1966 za 20 milijard, t.j. na 61 milijard letno. Z rekonstrukcijo bo dosežena preusmeritev v proizvodnjo kvalitetnega jekla in bodo odpadli danes na svetovnem tržišču deficitarni proizvodi črne metalurgije. Z istim številom članov kolektiva bodo uspeli po rekonstrukciji ustvarjati za 180.000 ton večjo letno proizvodnjo in povšati bruto produkt za 20 milijard. Iz vsega sledi, da predstavlja rekonstrukcija, ki je danes največja gradnja v Sloveniji, jeseniškemu železarjem in Jeseničanom lepše življenje in doprinos k jugoslovanskemu železarstvu.

Jeseniški železarji si s trdim delom ustvarjajo lepšo prihodnost

Tudi zanje gori luč

SKOFJA LOKA, 28. aprila — Včeraj je bila v Stari Loki slovesna otvoritev Centra za rehabilitacijo in varstvo slepih Slovenije. Ob navzočnosti predstavnikov organizacije slepih, družbenopolitičnih organizacij škofojloške komune je zavod odprl predsednik stalne konference za rehabilitacijo invalidov in poslanec zveznega zbora skupščine SFRJ tovarš SILVO HRAST.

Da ne bo nesporazuma: pred ustanovitvijo centra (uradno že z novim letom letos) sta delovala dva zavoda — dom slepih kot varstvena ustanova in invalidske delavnice za rehabilitacijo slepih — ki pa nista mogla zaradi organizacijskih oblik in metod dela ustrezno izvajati resolucije o kompleksni rehabilitaciji invalidov. Se to: kot specialni zavod za rehabilitacijo in varstvo slepih ima v okviru široke akcije stalne konference za rehabilitacijo invalidov Slovenije poseben namen. Za rehabilitacijo zaposlovanja in varstva bo organiziral (in jih že) take metode dela in strokovnega obravnavanja tega problema, ki zagotavljajo enoten proces vsestranskega usposabljanja vseh, tako od rojstva na vidu prizadetih oseb kot tudi ostalih, ki so oslepel v borbi, nesrečah pri delu, na cesti, po boleznih itd.). To pa med drugim pomeni vsekakor kvaliteten napredek in poglobljeno obravnavanje posameznega invalida.

... In vendar ne živim v temi

Ondan smo predstavniki tiska, ko smo odhajali, opazili na dvorišču dve ženi. S svojim, vsekakor »nevsakdanjim« načinom pogovarjanja sta vzbujali pozor-

nost. Stali sta druga ob drugi in prva je z levico držala njeno desnico in s palcem svoje desnice risala po njej črke. »Slepa se pogovarja z gluho-slepo« — so nam pojasnili in ju predstavili: in še dodali: Štefka Zupančič je naučila gluhoslepo Kranjčanko Jelko Vilfan to svojevrstne govornice. Se več, naučila jo je tudi Braillovo pisavo.

Poklicna zvedavost mi ni dala miru, da ju ne bi obiskal. Zmotil sem jo pri prepisovanju drugega dela Jurčičevega »Sosedovega sina« in prisluhnil njenemu pripovedovanju: »Otrok sem še bila, deset let mi je bilo, ko sem, menda so bile tri operacije, izgubila vid« — je pričela 55 letna Štefka Zupančič dokaj zgovorno in samozavestno pripovedovati. »V Kočevju sem se naučila Braillovo pisavo in igrati klavir. Glasba me je že prej veselila. Hkrati pa sem želela svojim vrstnikom pomagati. Osemnajst let sem bila v Kočevju in kdo bi vedel naštet vse tiste, ki sem jim odprla svet skozi knjige in glasbo. Enega sem naučila igrati tudi na citre. No, danes, kot vidite, prepisujem knjige, petnajst dinarjev zaslužim za eno stran.« (Za uspešno delo in pomoč svojim vrstnikom je prejela Štefka že nekajkrat nagrado od Zvezne in republiške zveze slepih op.p.)

»Kako sem se naučila sporazumevanja z gluhoslepimi, bi radi vedeli? Nekako pred tremi leti je prišla sem gluhoslepa Jelka Vilfanova. V Upravi so mi dejali, naj ji pomagam. Verjamete, bil je težak začetek... Odločila sem se za Kleinovo pisavo.

Veste, ta pisava služi nam slepim za sporazumevanje z vidnimi. Šlo je. Kasneje sva prešli na

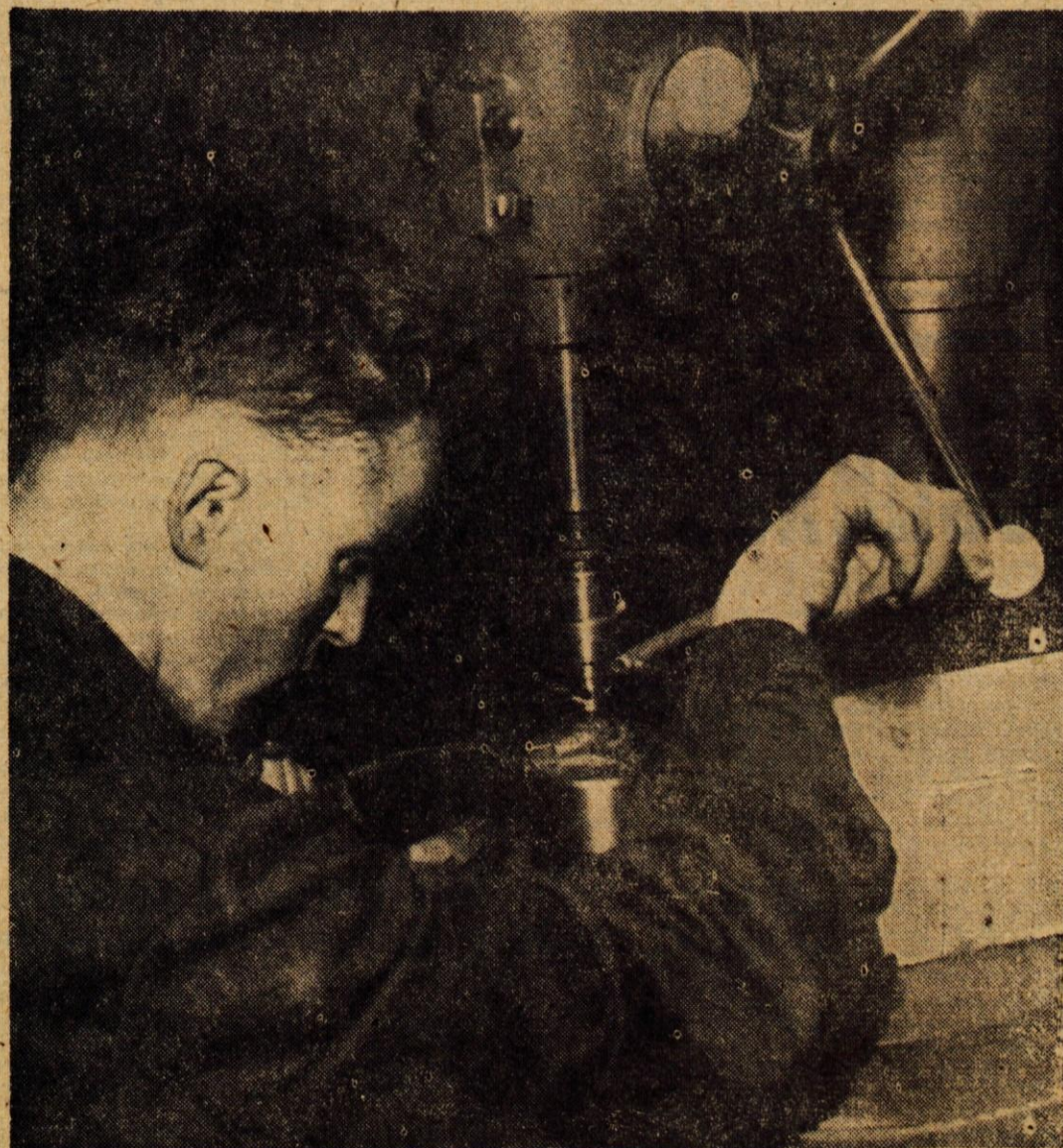
Braillovo pisavo, danes jo lahko srečate v knjižnici. »Tako sem srečala, Štefka, da lahko spet berem, svoj čas sem veliko veliko brala. Iskrena ti hvala!« — mi je dejala in danes sva najboljši prijateljici. V tem se je obrnila proti meni kot bi hotela reči, in vendar ne živimo v temi, in iz njenih nemih oči se je zdaj pa zdaj utrlil srebrn lesket. »To je bil moj največji uspeh, naj-srečnejši dan mojega življenja.«

Notranja organizacija Centra je prilagojena njegovim nalogam. Zato šteje med svoje osnovne dejavnosti poklicno usposabljanje, posredovanje zaposlitve in zaposlitev ter oskrbo oseb, prizadetih na vidu. Osebam, ki uspešno končajo tečaj poklicnega usposabljanja, skuša Center najti ustrezno delovno mesto v njihovem domačem kraju.

Po socialni strukturi in socialni varnosti je v Sloveniji danes preskrbljenih: 95 vojaških vojnih invalidov, 5 mirnodopskih vojaških invalidov, 108 invalidskih upokoencev, 181 družinskih in osebnih upokoencev. Redno družbeno pomoč od občin prejema 261 slepih, v oskrbi v domovih za starejše in dela nezmožne osebe pa jih je 215. Če k temu prištejemo še zaposlene slepe (301), je skupno 1256 slepih, ki tako ali tako prejemajo denarna sredstva za preživljanje. V škofojloškem Centru je v oskrbi 121 slepih. Delajo pa razen v klasičnih panogah (pletarska, ščetarska, metlarska) tudi še v lesno in kovinsko obdelovalni delavnici.

Tudi te številke so dovolj zgovoren dokaz, da tudi zanje gori luč. V naših srcih namreč, v razumevanju vseh nas — družbe do njihovih težav.

SKRABAR

Pri svojem delu se on ne počuti več slepega...

KRAMLJANJE

o zasluškah

V RAZVOJU NASE DEZELE smo dosegli že toliko lepih uspehov na najrazličnejših področjih, da je pravzaprav čudno, da smo ob njih večkrat pozabili na osebni standard naših delovnih ljudi. Razne organizacije so ob nenehnem dviganju cen in večanju razponov med visokimi in nizkimi osebnimi dohodki začele vse bolj odločno opozarjati na to. Tako lahko pričakujemo, da se bo zadeva spremenila v tej smeri, da bodo vlaganja v gospodarstvo občutili tudi neposredni proizvajalci — in sicer v izboljšanju njihovih življenjskih pogojev.

Pri nas imajo nekateri delavci že kar dober standard (predvsem tehnični intelektualci), medtem ko si drugi še težko privoščijo razvedrila in preobložene mize. O dveh različnih zasluškah smo kramljali tudi s protagonistoma naše reportaže, s katero pa nimamo namena ustvariti nerazpoloženja slaboplačanih delavcev do tistih, ki zaslužijo več, pač pa naj bi realno pokazala standard enih in drugih — in morda tudi kaj prispevala k zmanjševanju razlik, saj težimo za tem, da bi bile le-te v splošno korist vseh vedno manjše.

»Večino mojega in ženinega zasluska smo v zadnjih letih porabili za odplačevanje posojil, ki smo jih najeli za gradnjo hiše na Bledu,« je začel pripovedovati šef oddelka v upravi precej velike tovarne na Gorenjskem. Prosili smo ga namreč, naj pove, kako zapravi svoje mesečne osebne dohodke, ki so precej nad povprečnimi delavskimi zasluškami, oziroma kakšen je njegov standard.

— Tudi hiša je standard, pripomnim. Najbolje bo, če pričneva kar od začetka. Koliko zaslužite, koliko zasluži žena, koliko članov je v družini...?

»Povprečno zaslužim okrog 70 tisočakov na mesec, vendar se ta vsota spreminja s proizvodnimi rezultati kolektiva. Žena zasluži okrog 40 tisoč dinarjev na mesec, medtem ko imava tri otroke, in torej zanje dobiva 9 tisoč dinarjev dodatka. Povedati moram, da bi kot tehnik strojne stroke lahko zaslužil še več — tako kot uspe to večini tehnikov s honorarnimi zaposlitvami —, vendar ves prosti čas preživim na sestankih družbenih in političnih organizacij.

— Kakšen je vaš standard v tehničnih pripomočkih in v hiši? Ker za vsako stvar bralci približno vedo, koliko je vredna, povejte le, koliko vas je veljala hiša!

»Hišo sva s tantom odkupila za milijon dinarjev in jo bova odplačala v 25 letih, tako da sva takoj položila 200 tisoč dinarjev. Adaptacija nas je stala zelo veliko, vendar ne bi mogel povedati, koliko. Sedaj vsak mesec odplačujem 24 tisoč, žena pa 14 tisoč dinarjev. — Sicer pa imamo bojler, pralni stroj, hladilnik pa nameravamo kupiti. Nimamo niti televizorja niti avtomobila. Ne rečem, da ju nimamo zaradi pomanjkanja; televizorja nismo kupili predvsem zato, da bi se otroka, ki hodita v osemletko, lahko učila, medtem ko bo avtomobil najbrž še prišel na vrsto.

— Kakšno stanovanje imate?

»Trisobno s pritliklino, vendar kopalnica še ni dograjena. Hči stanuje pri prijateljih v Ljubljani, kjer študira, tako da nas tudi to vsak mesec velja 15 tisoč dinarjev.

— Kako se hranite?

»Zajtrk si napravi vsak sam, ko gre zdoma. Kosimo in večerjamo navadno skupaj. Meso je dostikrat na mizi, toda svinjina nikoli, ker je vsa družina bolna na vranici. Piščancev pa sta se otroka že naveličala. Zelenjava nas ne stane dosti, ker imamo tudi

vrt. Tako damo za hrano na mesec 50 do 60 tisoč dinarjev.

— Si za razvedrilo polščete kulturne prireditve?

»Na Bledu jih je sicer dovolj, vendar so vezane na dodatne stroške s sedenjem ob kavici. Z ženo greva večkrat le v kino. Sicer pa je moj konjiček ribolov, ki je tudi precej drag, medtem ko oba mlajša otroka hodita tudi v glasbeno šolo. Imamo tudi precej časopisov.

— Kako preživite letni dopust?

»Vsa družina gre navadno za deset ali 14 dni na morje, kjer ima sindikat tovarne počitniški dom. Razen tega se otroci priključijo tudi kolonijam in taborijo ob morju. Lani sva bila z ženo tudi v inozemstvu, pri znanih...

Kako živi tričlanska družina, ki ima vsak mesec več kot trikrat manj dohodkov kot v prejšnjem primeru, pa smo izvedeli od 27-letne polkvalificirane delavke nekega gorenjskega podjetja lesne stroke. Njen standard se ni zadovoljiv in tudi ne kaže, da bi kaj kmalu bil. Razgovor o njenem standardu objavljamo na tem mestu zato, da bi bila bolj vidna razlika med dvema zasluškama, čeprav s tem nečemo komentirati vzrokov za razliko, ki je vedno bila in vedno bo, vendar jo prav zadnji čas skušamo ublažiti v prid delavcem z nizkimi mesečnimi prejemki.

— Na kakšnem delovnem mestu ste in koliko zaslužite?

»Delam v lakirnici, kjer pa za zdravje niso najboljši pogoji. Kljub temu zaslužim le 24 tisoč dinarjev. Živim skupaj z materjo in s poldrugo leto starim otrokom. Mama ima 16 tisoč dinarjev pokojnine, za otroka pa dobim 3400 dinarjev dodatka, tako da je skupaj nekaj več kot 40 tisočakov.

— Kaj vse si s tem denarjem kupite?

»V glavnem gre okrog 20 tisoč za hrano. Meso jemo dvakrat na teden; zelenjavo imamo na vrtu. Karkoli za obleči si ne moremo kupiti vsak mesec. Razen hrane plačamo stanarino (1660 dinarjev), radijsko naročnino, elektriko in naročnino za sobotni in nedeljski Ljubljanski dnevnik ter vožnjo z avtobusom (40 dinarjev na dan). Ostalo je komaj za sproti. Če bi zaslužila vsaj 30 tisočakov, bi nam bilo precej bolje.

— Imate kaj gospodinskih pripomočkov?

»Samo likalnik!

— Kakšno pa je vaše stanovanje?

»Se kar veliko in dokaj dobro opremljeno — v železničarskem domu na Hrušici imamo dve sobi in kuhinjo. Za kuhinjsko in sobno pohištvo sem morala dvakrat vzeti posojilo. Prvič 130, sedaj pa 150 tisoč dinarjev, tako da bo pri plači štirih tisoč dinarjev manj.

— Ali jeste vse tri obroke?

»Ne, zajtrk in večerja sta »bolj tako« in nista vsak dan na mizi. Ne moremo shajati...

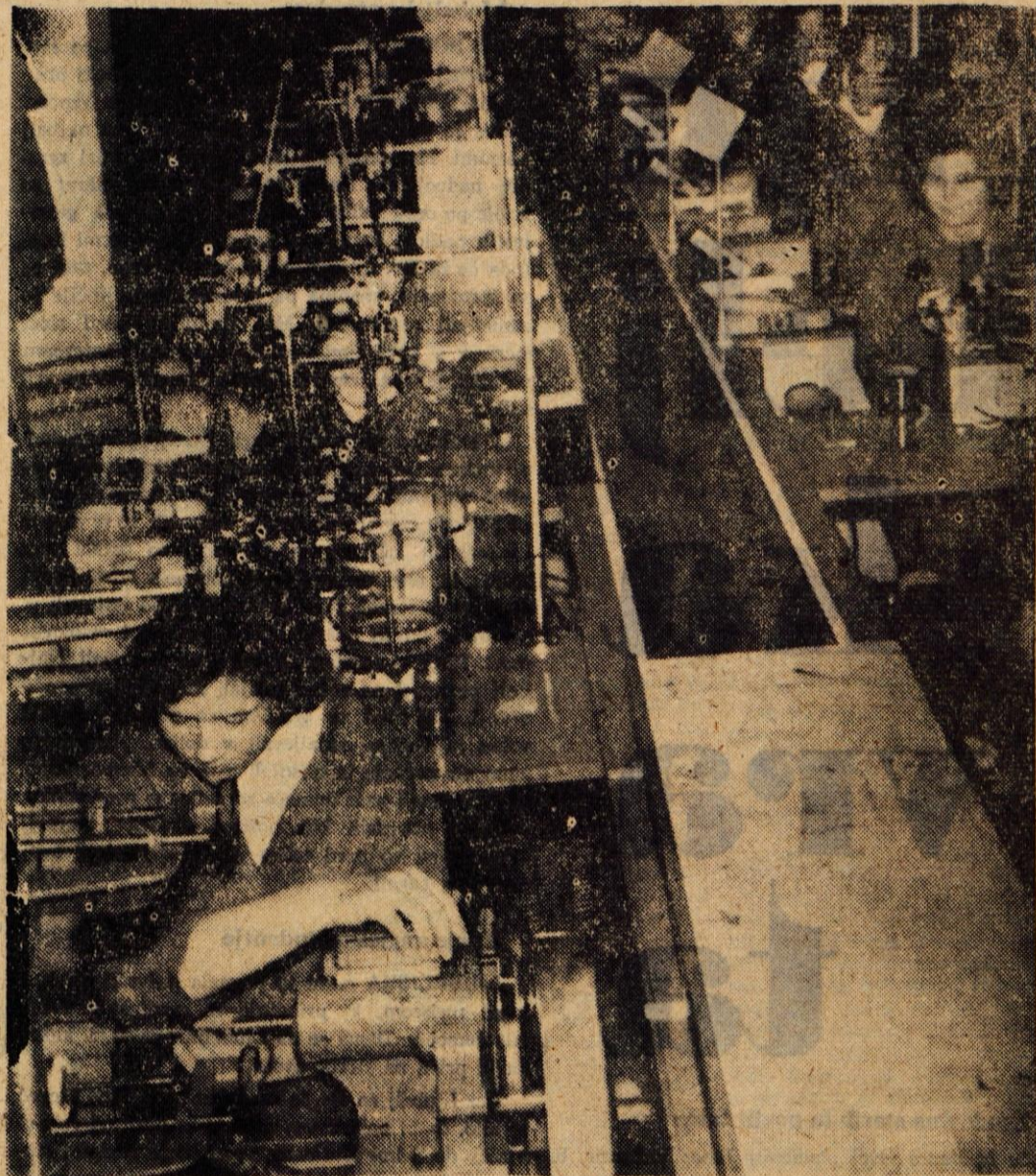
— Kakšno pa je vaše razvedrilo?

»Za zabavo ni časa in ne denarja. Tudi v kino ne hodim. Razvedrim se pri pospravljanju in ob nenehni želji, da bi imela lepo stanovanje.

— Kje in kako preživljate dopust?

»Doma. Letos bi otrokom kazalo iti na morje, vendar najbrž ne bom mogla ustvariti toliko prihrankov, ker bi bili pač za kaj nujnejšega prikrajšani...

Jože Zontar

Dolgi tekoči trak je postal trdna vez med desetimi mladimi deklet

Dekleta

ob tekočem traku

Pod dolgo vrsto velikanskih oken, ki ob tem času odpirajo pogled na sveže zelenje starih koštanjev in prvo pomladno travo, komaj opazno polzi gumijasti trak. Ob njem so, izmenično postavljene delovne mize in mladi ženski obrazi se z vso pozornostjo sklanjajo nad svoje delo. Počasni, črni trak je postal skupni imenovalac štiridesetih parov delovnih rok; vzrok, da se je štirideset deklet med seboj spoznalo in se spoprijateljilo; prinašalec enakega dela k štiridesetim delovnim mestom in odnašalec gotovih izdelkov. Vsak dan prihajajo mlade delavke iz Skofje Loke, Senčurja, Predvdora, Cerklja, Kranja, Podnarta in Kokre, da bi sedale ob ta trak in se lotile zahtevnega dela.

Priznam, da nisem vedeča, da bom našla tak trak. Vedno sem si zamišljala, da so tekoči trakovi v tovarnah predvsem za to, da

od delavca do delavca vodijo nedokončani izdelek in vsakdo mu doda po en delček, dokler iz rok zadnjega ob traku ne pride dokončani izdelek. Potem bi lahko vprašala, če je kateri izmed delav ali delavce počasnejši in ga morajo drugi čakati ter se nanj jezijo. Morda bi celo zvedela, da je trak fanta in dekleta ob sebi popeljal do spoznanja, da želita tudi izven tovarne po isti poti. In še kaj podobnega...

Toda k traku pod velikimi svetlimi okni ne sodijo taka vprašanja. (Postavili so ga v Iskrini ekonomski enoti kontaktorjev in ploščatih relejev in ob njem justirajo ploščate releje za telefonske centrale. Je edin trak za to delo v okviru Iskre. Za vsak telefonski priključek je v centralo treba vstaviti 7 relejev.)

Prevesem so ob njem samo delavke. Zakaj? Menda (verjamem, da bo to držalo) možki za tako delo nimajo potrpljenja. (Tu pa tam »šibkejši« spol le dobi kakšno odlično priznanje). Druga značilnost: ob traku so v veliki večini zelo mlada dekleta. Pri njih je namreč z največjo gotovostjo mogoče iskati dve, za to delo najpomembnejši lastnosti: izreden vid in dobre živce, za tema dvema pa še natančnost in spretnost.

Dohodki brez nevoščljivcev

Justirke so najbolj plačani ne-kvalificirani delavci v Iskri. Pa jim tega prav nihče ne zavidava. Vsaj v okviru tovarne, kjer poznajo njihovo delo, ne. Tudi delavkam, ki imajo omenjene sposobnosti že prirojene, delo tu ni lahko. Stalno utrjevanje oči vodi do pogostih glavobolov in psihične utrujenosti. Mnoge se morajo že po letu ali dveh preseliti na drugo delovno mesto.

Ko so pred leti iskali nove delavce za justirnico, se je med tolikšno množico odločilo za to delo le 5 delavk. Zato vsa dekleta, ki pridejo v Iskro z željo, da se priučijo na delovnem mestu, psiholog najprej preizkusi, če so sposobna za justiranje (uravnavanje sestavnih delov ploščatih relejev po predpisih). Le najširši izbor omogoča, da so mesta ob traku zasedena. Ko je bila prva preizkušnja še kar neposredno na delovnem mestu, se je dogajalo, da so tudi izmed tridesetih lahko odbrali le 4 ali 5 primerljivih.

V justirnici ostajajo povprečno 4 do 5 let; mnoge odidejo že prej, le silno redke pa so tiste, ki so ostale blizu 10 let.

Betka s Kokrice

Ko sem vodila izmene in predsednik delavskega sveta te enote Jožeta Erlaha povprašala, katera izmed delavk ob traku je najboljša, se je brez pomislekov odločil za 16 letno Betko Markun. Čeprav so za obvezno priučevanje zaradi

zahtevnosti dela morali odmeriti 9 mesecev, že po 7 mesecih skorajda prekaša najbolj izurjene tovarišice. Njen osebni dohodek je že dvakrat presegal 40 tisoč dinarjev.

»V zadnjih 8 letih je to šele četrto deklet, ki je tako nadarjeno za to delo. Spominjam se dveh, ki sta potrebovali dve leti, da sta postali zares dobri,« je povedal tovariš Erlah.

Betka je povedala, da so bile njene sposobnosti, ki ji sedaj tako prav pridejo, v šoli najbolj opazne pri matematiki.

»Ali si po delu kaj utrujena?«
»Če delam v dopoldanski izmeni, niti ne. Popoldne je nekoliko slabše.

»Ti je delo všeč?«

»Je. (Kakor tudi ne, če že kar na začetku dosega take uspehe!)

Po osnovni šoli sem mislila na gimnazijo, pa mi je spodletelo, potem sem prošla za zaposlitev v Iskri, brez določenih predstav o vrsti dela. Obenem obiskujem večerno administrativno šolo.

Tovariš Erlah je pripomnil, da take, kakršna je Betka iz justirnice, nič kaj radi ne spustijo. Vendar pa je prav, če se dekleta pripravijo še na kakšno drugo delo, kajti

tu ni mogoče zaslužiti pokojnine.

Delavke najpogostje odhajajo od tod zaradi oči. Če ti le za malenkost popustijo ali če so potrebna celo očala, se je treba preseliti k drugemu delu. Prav zaradi tega v justirnici še niso pospremili nobene upokojenke. V tem času je časovna rekorderka Francika Roblek iz Tenetiš, ki je 7 let delala kot justirka, zadnja 4 leta pa je kontrolor ploščatih relejev. Za to pa so potrebne enake sposobnosti in še veliko izkušenj po vrhu.

»Običajno vprašanje: se pri tem delu dobro počutiš?«

»Se kar. Samo če bi vedela, koliko se je pri tem treba kar naprej učiti, ne vem, če bi se odločila.

»Kaj ugotavljate pri kontroli izdelkov?«

»Da je v justirnici nekaj deklet, ki odpošljejo po traku cel zabojček relejev brez napak, nekaj pa takih, pri katerih je skorajda varno. Seveda siabj izdelki potujejo nazaj, kar se pa še malo ne izplača.

»Vas smem vprašati, koliko ste stari?«

»Zakaj pa ne, saj ne morem biti mlajša — 47 let. Zdravnica mi je že predpisala očala, vendar je rekla, naj jih še nikar ne nosim. Tako se ne mislim, da bi se preselila k drugemu delu. Morda (toda res le morda) bom tu celo dočkala pokojnino. Kakšna izjema mora biti — da potrdi pravilo.

Naši potrošniki imajo v trgovinah zelo dobro izbiro vseh mogočih artiklov. Kupci pa so v njih pogostejši tisti, ki več zaslužijo...

Ljubeljska vrata

Zgodovina starih in novih časov

Če bi danes živel plemeniti Janez Valvazor, bi najbrž napisal štiri knjige o našem turizmu. V času Valvazorja še niso veliko govorili o turizmu kot o industriji brez dimnikov, čeprav se je morda zgodilo, da se je kakšen vojvoda ali graščak odpeljal na izlet. Od Valvazorjevih časov se je svet večkrat zavrtel, saj so od njegove zgodovine kranjskih dežel minila že tri stoletja. Spremenile pa so se tudi sobote in nedelje. Dobili smo angleško soboto in zadržali staro prsto nedeljo.

Angleška sobota je za naše kraje pomemben vir dohodkov. Naši sosedi Avstrijci prihajajo k nam po meso (pocenj meso je za Avstrijce važna prehrana, ker ima meso veliko beljakovin) in tako se je začel razvijati maloobsejni promet, ki je skupaj s turizmom važna veja narodnega gospodarstva. Znano je, da Avstrijci in Italijani, ki so moštri v turizmu, pokrivajo s turizmom velik del svoje zunanjetrgovinske izgube. Tudi v Franciji je turizem v izvozu na drugem mestu. Pri nas je bil turizem na izvozni lestvici pred tremi leti na devetem mestu, vendar se iz leta v leto vzpenja navzgor.

Na strehi Karavank

STATISTIKA je dokazala, da prihaja k nam največ turistov iz nemških dežel. Iz Avstrije in Nemčije pride po zadnjih podatkih okoli 456 odstotkov turistov in največ prometnih vozil. Ni nič čudnega, če zaradi tega na naših mejnih prehodih v Karavankah zelo pogosto dvigajo mejne zapornice. V poletnih mesecih se kača vozil vije po strmi cesti na streho Karavank. Prav zaradi dejstva, da se pri strmi vožnji marsikomu zavrti v glavi, so tuji in domači potniki sprejeli novi Ljubeljski predor z odprtimi rokami. Ljubeljski predor, ki je razen železniškega predora na Jesenicah drugi predor skozi Karavanke in prvi predor za cestni promet, je dolg nekaj več kot 1600 m z razsvetljavo in prepihom. Tudi ventilacijske naprave predvidevajo, da se tisti redki pešci, ki bodo pešali skozi predor ne bi zadušili.

Splošno je znano, da bo skozi novi predor stekel promet nemoteno pozimi in poleti. Že v treh letošnjih zimskih mesecih so zabeležili okoli 24 tisoč prehodov. Tako Ljubeljski prehod, kar zadeva cestni prehod, prednjači. Za njim sta v teh prvih mesecih precej zaostala Podkoren in Jezersko. Uslužbenci na Ljubelju pripovedujejo, da gre dnevno skozi predor 200 do 300 potnikov, ob nedeljah in sobotah pa se število poveča tudi na tisoč in več.

Ljubeljska strmina

DO DOGRADITVE Ljubeljskega predora so morali turisti, ki so se usmerili čez 1370 m visoki prelaz na Karavankah, premagovati najtežje vzpone Cesta, ki vodi na Ljubeljsko sedlo, je med najbolj strmimi. Na temeljih rimske ceste jo je dal zgraditi nadvojvoda Karel leta 1560. Toda takrat so vozile po cesti redke kočije, ki še niso imele gumijastih podlog. Konji so sicer sopihali v strmi hrib, toda če ni šlo, so zapregli dodatno vprego. Časi so se spremenili, strmina pa je ostala ista. Kočije so zamenjali avtomobili. Moč motornih vozil sicer merimo s konjskimi močmi, toda marsikateremu vozniku je voda zavrela, preden je prispel na vrh sedla.

V letih, ko se je začel naglo razvijati mednarodni turizem, je cesta na Ljubelj marsikateremu vozniku pomenila težko preizkušnjo. Nekateri so se ob pogledu na strmino obrnili. Ustrašili so se vzpona in poiskali lažji prelaz. Ob cesti so ostala vozila, ki niso imela dovolj zdravega srca. Drugi so zopet iz strahu pred nevarno vožnjo izstopali iz avtobusov in jo peš mahnil po nevarni ovinkasti cesti. Tisti, ki so verjeli v boga, so se križali. Najbolj pogumni pa so se smejali in uživali v gorski vožnji. Začetniki za krmilom so običajno obrnili volan in vožnjo nadaljevali v dolino. Nergači so zmerjali cestarje in obsojali njihovo lenobo. Tujci, ki so spoznali naše domače zdravilo, so pred vožnjo običajno napravili kak požirek slivovice. Najbolj previdni pa so pred težko vožnjo deponirali svoj denar na carini.

Štirje angleški študentje

LJUBELJSKA cesta je pognala največji strah v kosti turistom, ki prihajajo iz ravninskih dežel. Nizozemci in Danci se na Ljubelju obnašajo, kakor da bi prišli na streho sveta.

Cez Ljubelj so šle že zanimive osebnosti. Preveč bi bilo, če bi našli vse znamenite ljudi od rokovanja do Selme Karlovac. Toda štirje angleški študentje, ki so prišli v svet kozorogov, so napravili svojevrsten podvig. Znano je, da Angleži potujejo po svetu z avtomobili, ki bi jih lahko spravili v muzeje. Posebno angleški študentje se vozijo na počitnice z vsemi mogočimi »kračami.« Tako je pred letom prišla do vrhovišja Ljubeljskega vzpona tudi skupina štirih angleških študentov. Toda Angleži niso od muh. Načrt za vzpon so napravili tako natančno, kot da bi pripravljali vojaški načrt za bitko pri El Alamein. Pol ure so sedeli za zemljevidom in merili cestišče. Napravili so točen načrt vožnje in se po temeljitem preudarku vsedli v svoje vozilo. Angleški motorji niso slabi. To so potrdili tudi študentje, ki so bili pripravljeni, da v usodnem trenutku, ko bi začel motor pešati, poskačejo iz avtomobila in pomagajo. Toda motor ob Ljubeljskem vzponu ni kašljal. Po strmi cesti jih je zvlekel na sedlo. Veseli študentje so na vrhu zadovoljno poskakali iz vozila in začeli poljubljati svojo »kračo« od koles do motorja.

Zakonca v prepadu

LJUBELJSKA cesta pa pozna tudi nesreče. Stari Ljubeljski cestar se čudi, da na tej cesti ni bilo več nesreč, kot se jih je zgodilo. Strmina je takšna, da je najbrž vsak voznik do skrajnosti zbran. Kljub temu pa sta francoska zakonca iz neznanih vzrokov na strmim ovinku zavozila s ceste in padla po strmini 300 metrov globoko. Zeno je pri padcu vrglo iz vozila, mož pa se je valil 300 metrov po skalovju in obležal v razbitem avtomobilu na dnu. Zakonca sta imela srečo. Zena si je pri padcu prelomila nogo, mož pa se je izmazal brez težjih poškodb. Vozilo je obležalo v prepadu popolnoma uničeno in do danes še nihče ni poskušal, da bi ga izvlekel.

Francôz je prišel drugi dan po nesreči na Ljubelj in si ogledal kraj. Odšel je z besedami: »Srečo sva imela!«

Ljubeljski predor je postavil turiste pred izbiro. Tisti, ki si želijo varno vožnjo, bodo odšli skozi predor, drugi pa, ki uživajo v alpski vožnji, pa bodo v poletnih mesecih lahko še naprej vozili po strmini, zakaj prelaz na sedlu bo odprt v poletnih mesecih pri dnevni svetlobi. Brez dvoma pa se bo število potnikov čez sedlo zelo zmanjšalo. Vsi ljudje namreč nimajo živcev iz jekla.

Nova Ljubeljska cesta bo imela dve plasti grobege asfalta, na kateri bodo položili še plast fine površine. Na odsekih cest, ki so že zgrajeni, sta položeni že obe spodnji plasti, tako da je vožnja po njih sedaj mogoča.

Reportaža o skrajšanem delovnem času

NIKOLI V SOBOTO

DELAVEC IMA PRAVICO DO OMEJENEGA DELOVNEGA ČASA.

ZAJAMCENO JE, DA TRAJA DELOVNI ČAS NAJVEČ 42 UR V TEDNU. Z ZAKONOM SE LAHKO DOLOČIJO POGOJI ZA SKRAJŠEVANJE DELOVNEGA ČASA, IZJEMOMA PA SE LAHKO PREDPIŠE, DA TRAJA DELOVNI ČAS V DOLOČENIH DEJAVNOSTIH ALI V DRUGIH Z ZAKONOM DOLOČENIH PRIMERIH ZA OMEJENO DOBO VEČ KOT 42 UR V TEDNU, ČE TO TERJA POSEBNA NARAVA DELA.

(Iz Ustave SFRJ)

Delavci so se povsod po svetu in tudi pri nas vedno borili za svoje pravice. V kapitalistični družbi so svoje želje težko uresničevali. Na vsakem koraku so bili zapostavljeni, zaničevani in njihov delovni čas je bil tudi po 16 ur in še več na dan za skromen zaslužek.

Prišlo je do stavk in stavk — do revolucij. S tem pa tudi do svetlejših časov za delavca. Uveljavil je svoje pravice in dosegel osemurni delavnik. Danes živimo že v času, ko se da z minimalnim delovnim časom narediti in zaslužiti prav toliko in še dosti več kot takrat, ko je bilo treba delati noč in dan. Delavčeve roke so zamenjali stroji, avtomati.

Če pogledamo konkretno, se to že v praksi izvaja. To zagotavlja tudi naša ustava. Delovni kolektivi ugibajo, kako bi z boljšim gospodarjenjem, z boljšo notranjo organizacijo dela, skrajšali svoj delovni čas. Izkoristiti je treba notranje rezerve. **TODA KAKO?** To je danes tema razgovorov v skoraj vsakem delovnem kolektivu na Gorenjskem.

Ponekod se to že dokaj dobro izpeljuje. Obiskali smo delovni kolektiv tovarne »SAVA« v Kranju. Tu imajo že prsto soboto. Delavci so zadovoljni, ko so dva dni v tednu prosti. Zanimivo je, kako so v Savi izpeljali 42-urni delovni teden. Tehnično imajo urejeno tako, da so v vsakem mesecu tri sobote prosti, zadnjo pa delajo. Kot so nam povedali, že razmišljajo in strokovnjaki že delajo na

tem, da bi uvedli štiri izmene. Seveda potem bi proste sobote in nedelje odpadle, kajti stroji bi morali biti neprenehoma v pogonu. Vendar je vprašanje, če je tu tak sistem že primeren in koristen.

Toda o tem bi bilo za sedaj še preuranjeno govoriti. Delavci bodo o tem še odločali, kaj je bolje, ali sedanji sistem ali štiri izmene. Poglejmo, kakšni so rezultati ob sedanjem sistemu 42-urnega tednika. Pogovarjali smo se s sekretarjem tovarniškega komiteja Zveze komunistov v Savi ANTONOM ŠTIRNOM.

Brž ko se je začelo uveljavljati načelo o uvajanju 42-urnega tednika, so strokovnjaki v tovarni prišli do ugotovitve, da bi bilo to v »Savi« mogoče kar najhitreje uvesti. Naredili so temeljite analize organizacije dela in sploh gospodarjenja ter predlagali običajni skupščini v potrditev da bi prešli na 42-urni tednik. Tega so uvedli s 1. januarjem letos na podlagi rezultatov gospodarjenja v zadnjih treh mesecih lani. To je pokazalo, da bo mogoče narediti prav toliko tudi ob skrajšanem delovnem času. V zadnjih treh mesecih lani so presegli proizvodnjo za 14,5 odstotka. To jim je bila tudi osnova za prehod na skrajšani delovnik.

PRVO ČETRTLETJE POD NOVI MI POGOJI DELA V TOVARNI SAVA JE MINILO ZELO UGODNO. Rezultati so se že pokazali. Seveda v začetku ni šlo vse gladko. Zaorali so novo brazdo v delovnih odnosih. Zato tudi družbenega načrta v januarju letos niso izpolnili. Vendar zaradi tega niso vrgli puške v koruzo.

STROKOVNJAKI IN DRUGI so se useli in še enkrat temeljito preštudirali, kakšne težave in pomanjkljivosti so se pojavile. Te so kmalu začeli odpravljati. Družbeni načrt so v prvem tromesečju izpolnili in fizični obseg proizvodnje povečali za okoli 14 odstotkov. Za vsako četrtletje vnaprej izdelajo podroben načrt dela. Toda UPRAVNI ODBOR V PODJETJU JE TUDI SKLENIL, da za vsak primer, če bi karkoli prišlo, da ne bi mogli izpolniti načrta, da

bi delali še kakšno soboto več v mesecu. To je POVSEM RAZUMNO, saj se ob tem, da so šele uvedli 42-urni tednik lahko zgodi kaj takega.

In koliko delavci zaslužijo v »SAVI«?

TOVARNISKI KOMITEJ ZVEZE KOMUNISTOV je že lani dal predlog, da letos v povprečju ne sme noben delavec v tovarni zaslužiti manj kot 30.000 dinarjev.

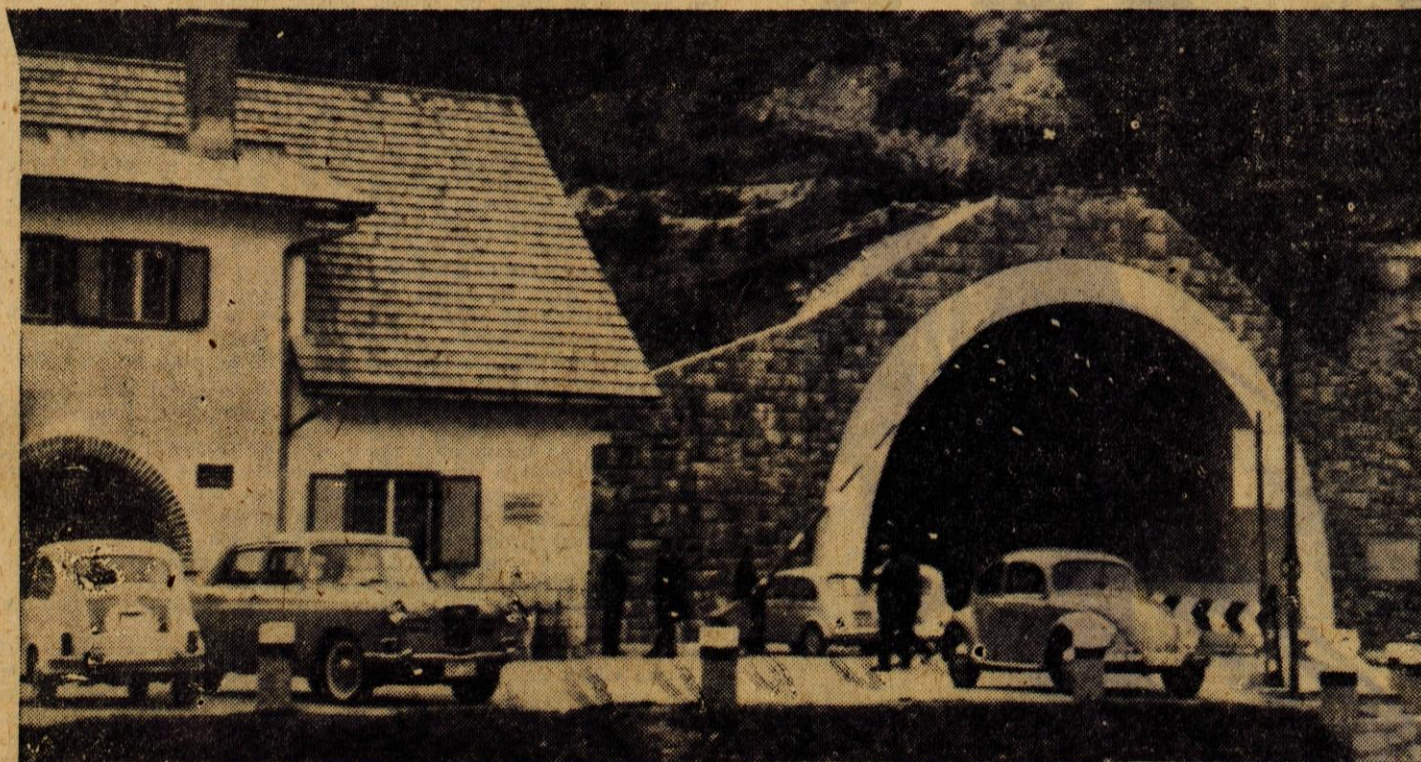
Seveda so spet poklicali na pomoč strokovnjake in ti so IZRACUNALI, da je to popolnoma mogoče, in sicer ob naslednjih pogojih (seveda je to teoretično): družbeni načrt morajo izpolniti 100 odstotno, izmeta pa mora biti ob tem samo za največ 5 odstotkov.

Praksa je že danes pokazala, da se bo to lahko uresničilo. Rezultati gospodarjenja kažejo, da družbeni načrt presegajo. Zavest delavcev se tudi veča in vsak skrbi, da bo delo kvalitetno in s tem tudi izdelki.

PRI VSEM SKUPAJ SE POJAVLJA SE ENA TEŽAVA, na katero so tudi računali ob prehodu na skrajšani delovni čas, namreč MISLJENOST delavcev. Tako prevladuje mnenje, da če bodo manj delali, bodo tudi manj zaslužili. Imamo drugod iz drugih kolektivov tudi primere, ko pravijo delavci: »NIKAR NAM NE SKRAJŠUJTE DELOVNEGA ČASA, RAKI SAVA JE MINILO ZELO UGODNO. Rezultati so se že pokazali. Seveda v začetku ni šlo vse gladko. Zaorali so novo brazdo v delovnih odnosih. Zato tudi družbenega načrta v januarju letos niso izpolnili. Vendar zaradi tega niso vrgli puške v koruzo.

Zato je treba delavcem dokazati, da ni zaslužek odvisen od tega, koliko časa bo nekdo delal, marveč kako. Potrošnik se nikoli ne vpraša, koliko časa so izgubili v tovarni, da so naredili čevlje, platno ali avtomobil, marveč bo vsak gledal samo dvoje: kvaliteto in ceno.

MI VSI VEMO, DA NAS DELAVEC, KI JE HKRATI TUDI POTROŠNIK, TO DOBRO ve, vendar je morda včasih pri njem malo nezaupanja. Za to so strokovnjaki in prav naloga teh je, da se ukvarjajo z vsemi temi problemi in pripravičari smo, da bodo tudi to NJIVO DOBRO ZORALI. MILAN ŽIVKOVIČ

Mnogo avtomobilov, ki so se namenili prek Ljubeljskega prelaza, ni premagalo hudega vzpona, tako da so se morali vračati v druge poiskati poti v Avstrijo. Sedaj pa tega ne bo več treba, ker je za ves promet odprt Ljubeljski predor. Z vzpetino se bo pomeril le še tisti, ki bo hotel preizkusiti moč svojega stroja.

mali oglasi • mali oglasi

prodam

Prodaj les za ostrežje stanovanjske hiše. Jeraj, Kokrica 210, Kranj 1833
Prodaj rabljeni les za ostrežje. Vopovlje 7, Cerklje 1829

Ugodno prodaj cementno strešno opeko, ostrežje, traverze, slamoreznicco, seno, gnojnično črpalko (pumpo). Senčur 191, 1875
Prodaj kravo za dopitjanje in kokižo s piščanci. Naslov v ogl. oddelku 1876

Prodaj 4 nove gume 600x16 in eno kompletno konjsko opremo. Janez Krč, Kokrški log 10, Kranj 1877

Prodaj moped po ugodni ceni. Naslov v oglašnem oddelku 1878

Prodaj slamoreznicco s puhalnikom in transmisijo čistilnik

(pakelj) z mrežami. Poizve se Cesta na Klanec 5, Kranj 1879

Prodaj prašica 30 kg težkega. Voglje 79, Senčur 1880

Prodaj nov italijanski globok vozček. Naslov v oglašnem oddelku 1881

Prodaj Primo 150 ccm. Ogled popoldan. Anton Oman, Suha 71, Sk. Loka 1882

Prodaj montažno garažo. Olševik 1, Preddvor 1883

Prodaj dobro ohranjeno NSU Primo, tudi na ček. Franc Muršec, Mandelčeva 8, Kranj 1885

Prodaj enostanovanjsko hišo z vrtom. Naslov v oglašnem oddelku 1885

Prodaj moped Colibri za 72 tisoč dinarjev. Naslov v oglašnem oddelku 1886

Prodaj kravo bohinjko s telom. Strahinj 65, Naklo 1887

Prodaj še v dobrem stanju motorno slamoreznicco. Zalog 5, Cerklje 1888

Prodaj Flat 600 Goriče 31, Golnik 1889

Prodaj dobro ohranjeno prostostoječo banjo, emajlirano in leseno montažno garažo, (macesen). Ogled od 15. ure dalje. Cetinski, Partizanska 4, Kranj 1890

Prodaj 1000 kg odličnega sena. Lap, Koseze 7, Vodice 1891

Prodaj dobro ohranjeno moško kolo Menapake na 4 prestave in radio Telefunken. Pavle Erznožnik, Koroška 53, Kranj 1901

Prodaj kompletna motorna kolesa. Zobjek, Rudnik 13, Ljubljana 1902

Prodaj cilindar za novo Lavbretu z batom. Zgornje Bitnje 35, Zabnica 1903

Prodaj motorno kolo NSU Primo v dobrem stanju. Ogled v nedeljo. Višnar, Partizanska 20, Kranj 1904

Prodaj dobro ohranjen namizni štedilnik. Ogled vsak dan popoldan. Naslov v oglašnem oddelku 1905

Ugodno prodaj lepo spalnico (trd les) z modroci in trodelno omaro. Resnik, Hraše 34, Smlednik 1906

Prodaj dobro ohranjeno Lambrcto L 150 ccm. Naslov v oglašnem oddelku 1907

Prodaj rabljeno sobno opremo. Prešernova 4, Kranj 1908

Prodaj 2 pujsa 30 do 35 kg težka in 5 malih 6 tednov starih. Breg ob Savi 4, Kranj a 1846

kupim

Kupim takoj ali do jeseni vseljivo stanovanje, ali hišo v Kranju ali bližnji okolici. Ponudbe oddati z opisom in navedbo cene v oglašni oddelku pod »Gotovina« 1806

ostalo

Podpisana se najlepše zahvaljuje tov. Ančki Gašperšič, upravnici vrtca na Planini in vsemu kolektivu, ker tako lepo vzgajajo otroke. Vsako leto 19. 4. (dan smrti in 1. 11. peljejo otroke na grob moje padle hčerke Cilke (Tatjana), nesejo cvetja in prižgejo svečke. Terezija Odar, Savska cesta 36, Kranj 1815

Nudim stanovanje in hrano dekletu za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v oglašnem oddelku 1817

Zelim spoznati kmečko dekle z malim posestvom v svrhu ženitve. Oddati ponudbe v oglašni oddelku pod »Srečni zakon« 1820

Mizarskega pomočnika in vajenca za stavbena in pohištvena dela sprejem takoj, plača po dogovoru, stanovanje in hrana prekrbljena. Jože Peternej, Skofja Loka 1851

Podpisana Mana Šilec iz Dragočajne, preključem obrekljive besede, ki sem jih raznesla o Matković Štefki iz Kranja, Trojarjeva 40 1852

V. F. in K. F. izjavljata, da bo vsak, ki bo širil neresnične govorice o razmerju med K. F. in F. V. kazensko preiganjan 1892

Valvazorjev dom pod Stolom bo redno oskrbovan od 30. aprila dalje. Roblekov dom na Begunjski celi bo odprt od 30. aprila do 3. maja ter vsako soboto popoldne in nedeljo v maju; redno pa bo koča oskrbovana od 1. junija 1964 dalje. PD Radovljica 1893

Dam v najem mizarsko delavnico s stroji in stanovanjem. Naslov v oglašnem oddelku 1894

Od Cerklj do Brnikov sem izgubil zadnji sedež za moped. Pošten najditelj naj ga proti nagradi vrne pri Kopic (Boštic), Zg. Brniki 37, Cerklje 1895

V nedeljo, dne 24. 4. sem izgubil na cestni na Šmarjetno goro od Sedla do vrha svetlobni merilec (foto pribor). Poštenega najditelja prosim, da ga vrne proti nagradi. Naslov v oglašnem oddelku 1896

Sprejem pošteno dekle ali mlajšo upokojenko za pomoč v gospodinjstvu pri eni sami osebi. Stanovanje nudim brezplačno ostalo po dogovoru. Nastop takoj! Naslov v oglašnem oddelku 1897

Osebe, ki so nas iskale 19. in 21. m. Poljanska cesta 49, Skofja Loka, prosimo, da se ponovno zgledajo pismeno z naslovom, da jih mi pošljemo ali dobimo. 1898

Nudim brezplačno stanovanje upokojenki, ki bi šla na deželo. Ponudbe oddati pod »Mimo življenja« 1899

Prosim cenjene stranke, da dvignejo svoje ure prinešene v popravilo pred tremi meseci in nazaj, v roku 1. meseca. R. Rus, urar, Kranj 1900

Dobro plačam žensko, ki bi dopoldne kuhala in opravljala druge gospodinjske posle. Naslov v oglašnem oddelku 1909

objave

Dežurna služba veterinarjev v mesecu maju 1964:

Od 1. do 9. maja Rus Jože Cerklje, telefon 26-95

Od 9. do 16. maja dr. Franc Rutar, Kranj, Planina 4, telefon 27-04

Od 16. do 23. maja Vehovec Srečko, Kranj, Stosičeva 3, tel. 20-70

Od 23. do 30. maja Rus Jože Cerklje, telefon 26-95

Od 30. maja do 6. junija dr. Franc Rutar, Kranj, Planina 4, telefon 27-04.

CESTITKE

Gorenjski fantje, ki služijo vojaški rok čestitajo za 1. MAJ vsem delovnim ljudem Gorenjske, posebno pa dekletom, domačim in znancom: iz VP 4036/8 iz Petrova-Skopja Janez Zumer; iz VP 7046 — Leskovac: Franci Knific, Lojze Škerjanc, Lado Vrhovnik, Jože Tarman in Ernest Mlakar; iz VP 6731/6 iz Kuina: Ivo Subic, Peter Trobec, Dušan Bakan, Franc Vrečko, Robert Stiper; iz VP 1338/13 iz Zagreba: Metod Potočnik, Janko Krt; iz VP 5434 iz Kiseljaka pri Sarajevu: Janez Debeljak, Jože Cerar in Polde Zupan

Zahvala

Ob izgubi naše drage žene, mame, babice in prababice

MARIJE GALIČIČ

se zahvaljujemo vsem organizacijam, katerih predstavniki so se udeležili pogreba, darovalcem vencev in vsem, ki so jo spremili na zadnji poti.

Zalujoči: mož Urban, hčerke in sin z družinami ter ostalo sorodstvo.

Zerjavka, 27. aprila 1964

ZAHVALA

Ob prerani smrti dragega moža in očeta

ŠTEFANA HUDOBIVNIKA

se prisrčno zahvaljujemo vsem, ki ste se poslovili od njega, mu darovali cvetje, ga spremili na njegovi zadnji poti in nas tolažili. Zahvaljujemo se zdravnikom in osebjem ZD Kranj, dr. Hriberniku, sestri Beati iz Naklega, vojaški bolnici Ljubljana, posebno pa še vsem na onkološkem inštitutu v Ljubljani, ki ste mu s toliko skrbjo skušali rešiti življenje in nam ga ohraniti.

Hvala za pozornost in pomoč vsem sosedom in sorodnikom, gospodu župniku za tolažilne poslovilne besede in spremstvo, kolektivu in sind. podružnici Iskra Kranj, KZ Naklo in Gorenjski oblačilnici Kranj. Vsem še enkrat prisrčna hvala

Globoko žalujoča žena
Lojzka z otrokoma
Marinka in Stefanom ter
ostalo sorodstvo

Naklo, dne 27. 4. 1964

ZAHVALA

Ob bridki izgubi dragega moža, očeta, brata in strica

VINKA ČELEŠNIKA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga v njegovi težki bolezni tolažili in mu lajšali trpljenje. Najtopleje se zahvaljujemo dr. Janezu Bajžiju za njegovo požrtvovalnost, enako tudi gospe Rodičevi, ki je tako materinsko skrbela zanj ob najini odsotnosti. Dalje se najlepše zahvaljujemo tov. Skoku in tov. Torkarju za poslovilne besede ob odprtem grobu, pevskeemu zboru Svobode in godbi. Topla zahvala za izrečeno sožalje, za darovanje cvetja in vsem ki ste ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Preveč vas je, ki ste nam v tako težkem trenutku priskočili na pomoč, da bi se zahvalile vsakemu posebej, zato še enkrat vsem skupaj iskrena hvala.

Zalujoči: žena Meta s
hčerko Anko in Magdo z
družino, ter brat in sestra
z družino

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, stare mame in babice

IVANE SEKNE

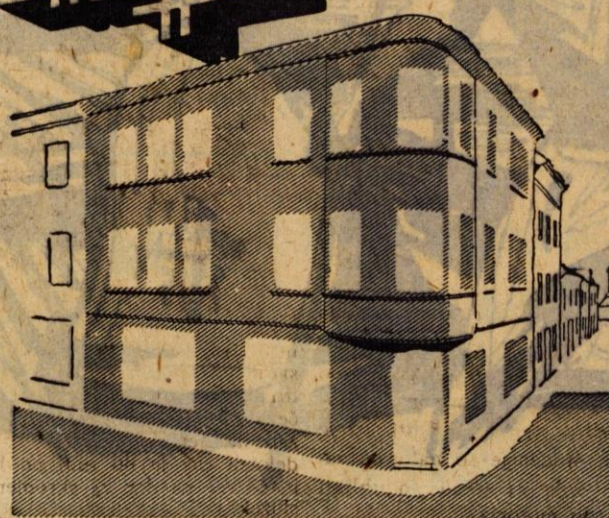
se toplo zahvaljujemo dr. Julij Majerju, gospodom duhovnikom in vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

Zalujoči: hčerki Francka
in Micks, sin Francelj z
družinami in ostalo
sorodstvo

Gorenjci!

blagovnica

KRANJ, Titov trg 7, poleg Prešernovega gledališča,

vam nudi usnje in potrebščine, tesnila, gumijeve izdelke, tehnični tekstil, zaščitna sredstva, plastične mase, uvoženo blago — plastično, usnjeno in kovinsko galanterijo

Delovni kolektiv
Medzadružno lesno industrijskega
podjetja

»ČEŠNJICA«
na Češnjici p. Železniki

iskreno čestita vsem delovnim ljudem
naše domovine k prazniku 1. maja.

Obenem priporoča
svoje kvalitetne izdelke

V četrtek, dne 30. aprila odpiramo

novo moško modno trgovino MODA

v Kranju, Titov trg 13 (v stavbi dr. Fajdiga)

Trgovina je založena z moškim perilom, pleteninami, srajcami, klobuki, kamgarni in ostalim moškim modnim blagom.

Priporoča se Trgovsko podjetje

ELITA Kranj

KOVINAR —
tovarna tekstilnih strojev Kranj,
sprejme

za šolsko leto 1964/65 več vajencev za učenje naslednjih poklicev:

- orodjar
- rezkalec
- kovinostrugar
- strojni ključavničar
- klepar

Vajenci prejemaajo razen običajne še posebno nagrado, katere je odvisna od učenega uspeha. Interesenti najlastnoročno napisane vloge dostavijo do 15. maja 1964 v tajništvo podjetja. Vlogi je treba priložiti zadnje šolsko spričevalo in življenjepis.

Obvestilo

Zdravstveni dom Kranj obvešča starše, da bo drugo cepljenje proti otroški paralizi, davici, tetanusu in oslovskemu kašlju za otroke rojene 1. 1. 1963 do 31. 11. 1963 ter vse starejše, ki še niso bili popolno cepljeni.

S seboj prinesite vabilo, izkaznico o cepljenju in žličko. Za one, ki so imeli vabilo od 20. 4. do 24. 4.

Otroški dispanzer Kranj 11. 5. 1964 od 8. do 12. ure od 14. do 18. ure	Zadružni dom Naklo 13. 5. 1964 ob 14. uri
Vrtec Gornik 12. 5. 1964 ob 7.30	Zadružni dom Kokrica 13. 5. 1964 ob 15. uri
Sola Goriče 12. 5. 1964 ob 8.30	Sola Predoslje 13. 5. 1964 ob 16.30
Sola Trstenik 12. 5. 1964 ob 9. uri	Zadružni dom Visoko 13. 5. 1964 ob 18. uri
Zdravstv. postaja Preddvor 12. 5. 1964 ob 9.45	Zdravstv. postaja Cerklje 14. 5. 1964 od 8. do 11.30
Sola Kokra 12. 5. 1964 ob 11. uri	Sola Senturška gora 14. 5. 1964 ob 13.30
Zdravstv. postaja Jezersko 12. 5. 1964 ob 12. uri	Sola Zalog 14. 5. 1964 ob 15.15
Krajevni urad Zabnica 12. 5. 1964 ob 14.30	Zadružni dom Velesovo 14. 5. 1964 ob 16. uri
Zdravstv. postaja Stražišče 12. 5. 1964 od 15.30 do 18. ure	Sola Besnica 15. 5. 1964 ob 7.30
Gasilski dom Hrustje 13. 5. 1964 ob 7.30	Gostilna Nemilje 15. 5. 1964 ob 8. uri
Sola Trboje 13. 5. 1964 ob 8.15	Sola Podbica 15. 5. 1964 ob 8.30
Sola Voklo 13. 5. 1964 ob 8.45	Sola Pšovo 15. 5. 1964 ob 10. uri
Posvetovalnica Senčur 13. 5. 1964 ob 9.45	Posvetovalnica Mavčiče 15. 5. 1964 ob 10.30
Posvetovalnica Zeje 13. 5. 1964 ob 11.15	Mladinska knjižnica, Zasavska c. 10 15. 5. 1964 ob 11.15
Sola Podbrezje 13. 5. 1964 ob 12. uri	

ZDRAVSTVENI DOM
KRANJ

Občinski sindikalni svet Kranj

Ob 1. maju, prazniku dela
čestitamo vsem delovnim ljudem,
sindikalnim podružnicam
in družbeno političnim organizacijam

KAR VESLO ZDAJ V DLAN!

Prvomajski zapis iz žirovske Alpine SP = ŠD

O čolnarjenju in čolnarjih pa še kaj

Brodnik je tisti, ki brodi po vodi. Beseda ima nekaj arhaičen privzok, spominja pa nas na silovasega starca, ki sam samcat ždi v brodu in se truden opira na veslo ter čaka, da ga bo kdo zmotil iz zamišljenosti ali zaspanosti. — Toda brodnik ni samo tisti, ki z veslom ali z drogom brodi po vodi; v novejšem času, kakor bi lahko imenovali tudi sedanjega, poznamo čedalje več takšnih brodnikov, ki znajo z vsemi štirimi zelo dobro odrivati vodo, da se obdrže na površini, toda celo brez vsakega pripomočka: broda, vesla, droga ali flosa. Pravzaprav pa je to znal tudi že najstarejši človek, ko je bival na mostišču.

Pred stoletji so brodarili s flosi

Zgodovina brodarstva prav tako sega daleč v sivo preteklost. Človek je že od nekdaj premagoval reke in jezera, no, pa čeprav je za začetek vrgetl v vodo debelo bruno, ki ga je prav izvrstno obdržalo na površini. Ljudsko izročilo o blejskem čolnarstvu pravi, da so nekdaj pred stoletji brodarili po jezeru s flosi ali s posebnimi preprostimi napravami, ki bi jih lahko tudi imenovali les na les! JANEZ VIDIC ali LEDRARJEV OČE Z MLINEGA, zibelke blejskega čolnarstva in turizma, pripoveduje, da ve za 5 gospodarjev nazaj, to pa je domala 300 let, kako so v njegovi rodovini čolnarili oče, ded, praded in še prapraded... Za pet LEDRARJEVIH rodov zanesljivo govori ustno izročilo, kako so si izročali sprva brodarstvo, kasneje pa čolnarske pravice iz roke v roko. Ledarjev oče je star sedemdeset let in je že pred dobrim desetletjem prenehal čolnariti, nadaljeval je sin, pa tudi ta je že oddal posel drugim...

Mlinani — čolnarji s pisano pravico

MLINANI so že od nekdaj izkušeni čolnarji. Čolnarjenje jim je bilo blizu že zaradi lege ob jezeru. Kot pripovedujejo, so si uradne pravice za čolnarjenje pridobili nekako sredi prejšnjega stoletja s posebnim servitutnim zakonom. Teh pravic pa sprva niso bili prav posebno veseli, ker jih je zakon po drugi strani prizadel. Namesto gozdov, ki so jih razdeljevali kmetom v drugih vaseh, so Mlinani dobili pravice nad vodo in od tega časa naprej so postali poklicni čolnarji z vsemi pravicami in dolžnostmi. Osemnajst družin v vasi si je lahko popolnoma lastilo pravice. Še danes zatrjujejo na Mlinem stari ljudje, da so bili tedaj bolj prizadeti kot obdarovani, saj vas skorajda nima gozdov. Če začetek ni preveč obetala, pa se je kasneje izkazalo, da se čolnariti vendarle izplača. Romarje in turistov, gosposkih in revnih, je bilo čedalje več in kmetje čolnarji so sredi dela na polju odhajali k jezeru in vneto poprijemali za vesla. Sprva se jim je zdel takšen posel malce odvč, saj se ni spodobilo opuščati delo na polju in prevajati navadne romarje in »brezdelne« ljudi. Toda soseska se je na tak način življenja kmalu privadila.

Z brodarstvom je cvetel tudi turizem

Že v desetletju pred 1. svetovno vojno je turizem z romarstvom na Mlinem naglo napredoval. Gradili so nova poslopja, hotele in vile. Med obema vojnima pa je promet kar zacvetel in na Mlinem je dnevno bivalo do 800 gostov. To prijazno naselje ob jezeru, z izredno lego, je postalo žarišče vsega blejskega turizma. Glavno besedo sta imela pri tem hotela, ki jih danes ni več — CENTRAL in PETRAN, pa tudi Starkelj in številne vile ob jezeru. K razcvetu turizma pa je veliko pripomoglo tudi čolnarstvo, predvsem pa izredna lega in urejenost. Z Mlinega je bila odskočna deska na Otok. Ob obeh so imeli dve čolnarski lopi, kopališče in raznovrstne naprave za razvedrilo gostov. Med drugo svetovno vojno je čolnarstvo naglo pojemalo, zamrl pa je tudi turizem na Mlinem. Po vojni pa se ni več opomogel. Podirali so stavbe in nekdajne turistične objekte, nekaj pa jih še stoji.

Potapljača iz Trsta sta se trudila zamaž

Janez VIDIC se spominja številnih dogodivščin iz svoje dolgoletne čolnarske prakse. Življenje na vodi je bilo prijetno; iz dneva v dan je prinašalo marsikaj zanimivega, česar drugi ljudje niso doživljali. — O blejskem zvonu, ki je potopljen na dnu jezera, je ljudsko izročilo spletlo številne zgodbe in pripovedi. O tem je Janez Vidic vedel povedati naslednje: »Ne vem prav natanko, zdi se mi pa, da je bilo leta 1904. Star sem bil 10 let. Takrat sta bivala na Otoku mežnar Žerovec in župnik Jereb, ki je imel papagaja, ki je vsakogar pozdravljal in mu zaželel dobrodošlico. Takrat so hoteli prepeljati na Otok

nov zvon. Pri prevozu pa se je čoln zazibal in zvon se je prevrnil v vodo. Nihče več ni mogel pomagati. Zvon se je naglo pogreznil v globino. Takoj so poklicali dva potapljača iz Trsta. Več dni sta se zamaž spuščala v globino. Takrat smo se jima vsi čudili, kako sta mogla tako dolgo zdržati pod vodo. Zunanaj so jima s pomočjo nekakšnega meha dovajali zrak, onadva sta pa po posebni vrvi sporočala, naj ju potegnejo na površje. No, kakor tisti Katujčar, ki so ga spustili globoko v kevdrc, da bi se prepričal, če res sam vrag biva notri. — Zastonj sta se trudila — zvana nista nikoli našla. Povedala sta pa, da notri na dnu leži potopljeno polno različnih stvari, pa še nekakšno čudno drevje raste; blata pa je toliko, da bi se kmalu pogreznila vanj. Kdo bi jima zavidal tako nevarno početje, silili pa smo vendarle vanju, toda prav rada sta jo ubrala nazaj v Trst.

Ko je stekla železna cesta...

Ne bi skoraj verjeli, da je bil promet po jezeru včasih pred petdesetimi leti mnogo bolj živahen kot danes. Takrat so imeli na Mlinem kakih 30 velikih čolnov, ki sta jih navadno poganjala po dva čolnarja. Bili pa so precej drugačni od današnjih plitvic. Imeli so bolj oglati obliko, dolžine 6 metrov, široki pa so bili do 1,80 m. Danes imajo na Bledu le 11 večjih čolnov ali plitvic, ki jih upravlja 11 čolnarjev. Ko je leta 1906 stekla železnica TRST—DUNAJ tudi po Gorenjski, so navalili na Bled obiskovalci s Primorske, Italije in iz Avstrije. Bledu se je to zelo poznalo. Tudi turizem se je naglo širil. Z Dunaja je takrat vozil brzi vlak le 9 ur. Dela je bilo polne roke, čolnarji so imeli celo svojo organizacijo in so bili zelo enotni. To se je izkazalo, ko so vodili pravdo proti

SINDIKALNA PODRUŽNICA JE SPORTNO DRUŠTVO — pove razšifriran naslov pričujoče reportaže in povrh vsega še popolnoma ustreza resnici. Sindikat tovarne čevljev Alpina iz Ziri namreč vzdržuje skoraj vso telesnokulturno dejavnost tega kraja, saj podpira tri športne sekcije in v njih več kot sto športnikov. Razen šahovske, smučarske in judo sekcije v okviru tega podjetja, je sicer pod streho Partizana v Zireh še odbojarska vrsta, ki pa le bolj alj manj života in zato v Alpini že razmišljajo, če bi jo vzeli kar za svojo...

Niso tako pogosti primeri, da bi se kakršen koli delovni kolektiv tako živo zavzel za šport in rekreacijo svojih delavcev, kot se

— judo, najbrž niso mislili, da bodo tako hitro napredovali. Bili so tako zavzeti, ko so se metali po blazinah v telovadnici, da so kmalu začeli prekašati sami sebe in so morali na pomoč poklicati poznanega tekmovalca Marjana Mačka. Naučil jih je toliko, da so z mladinsko vrsto odšli na nekatera tekmovanja, ki so jih pripekljali v republiško ligo, kjer so še danes. Žirovci so že po naravi krepki, zato jih je judo, kjer tudi moč in krepost veliko pomenita, silno pritegnili. Zanj so se začeli zanimati tudi pionirji, ki prej niso dali miru, da so jim organizirali sekcijo, kjer se učijo osnovnih prijemov.

»Največji problem, s katerim se dan za dnem srečuje 45 judistov Alpine,« nam je začel pripovedovati vodja sekcije FRANC VOLF »pa so še vedno denarna sredstva. Sodelovanje v republiški ligi, kjer smo vezani tudi na potovanje v Maribor in druge kraje, velja nič manj kot 280 tisoč dinarjev. Zelo bi potrebovali tudi lastnega trenerja, da bi lahko hitreje napredovali. Ker sindikalno podružnico Alpine vsako leto omolazemo za pol milijona dinarjev, bi bili zelo hvaležni tudi občinski zvezi za telesno kulturo Logatec, če bi prispevala svoj delež za naše boljše uspevanje.«

POMOČ V SMUČARSKIH ČEVLIH

Smučarska sekcija je v Alpini zaživela pred tremi leti. Vanjo se ju kljub slabima zimama, ki sta sledili, takoj vključilo precej smučarjev, tako da jih je sedaj v Alpini že več kot 30. Razen tega so se sekciji pridružili tudi šolarji, tako da ima za prihodnje še lepe možnosti kvaliteten razvoja.

Prav to pa je smučarjem Alpina v mislih, kadar začno govoriti o sebi. Če jim sindikalna podružnica ne bo mogla nuditi več kot 50 tisoč dinarjev na leto (računamo namreč, da bodo potrebovali več; še posebno, če bodo pričeli graditi tako zaželeno 50-metrsko skakalnico), potem bodo podjetje zaprosili še za nekaj smučarskih čevljev, ki jih alpina pošilja na vse jugoslovanske tržisce.

To namerno am je izdal vodja TONE OBLAK, ki je ves v ognju, če je reč o smučanju. V Zireh bomo ustvarili kvaliteten smučarsko vrsto, saj smo kot rojeni za smuč. Naša rojaka, ki sta že mnogokrat zastopala državne smučarske barve, gotovo poznate — to sta Roman Seljak in Oto Glacomelli. Nekaj pa res moramo napraviti, saj je bilo za štiri tekmovanja, ki smo jih priredili letos, izredno zanimanje. Razen skakalnice pa se bomo lotili tudi proge za veleslalom od planinske postojanke na Goroekah do Ziri.

NASLI SO POTREBNI PROSTOR

Pa tudi s šahom se v Alpini ukvarja okrog 30 delavcev, ki so pred kratkim dobili svoj prostor v sindikalni sobi. To je torej najmlajša športna sekcija v Alpini, vendar ima vedno več pristašev. Ostalim Žirovcem, ki obvladajo prestavljanje figur, so napovedali dvoboj — in zmagali le z 11:9, vendar pravijo, da bo že prihodnje boljše. Šahisti se zbirajo v svojem prostoru trikrat na teden, pravijo pa, da bi se radi še večkrat. V teku je namreč izbirni turnir za reprezentanco, ki bo sodelovala na več tekmovanjih, zato bi vsak rad pokazal, kaj zmore.

Oglasil se je predstavnik šahovske sekcije IVAN CAPUDER: »Za igro je zelo veliko zanimanje tudi izven naše tovarne, tako da bi krog prav kmalu lahko razširil, če bi imeli možnosti za to. Sicer pa smo že tako stali podružnico sindikata skoraj 100.000 dinarjev. Tudi turnirji v Trzinu, Kranju, na Vrhniki in v republiškem merilu v Velenju, ki se jih mislimo udeležiti, ne bodo zastonj.«

- Športno življenje v Alpini je torej zelo živahno. Sindikalna podružnica se zaveda pomena te dejavnosti, zato ne stedi mnogo, ko jo podpira, čeprav ta pomoč zaide tudi prek ograje tovarne. Alpina je namreč postala tudi športno društvo in je pravzaprav namesto lo- gaške občinske zveze za telesno kulturo in društvo Partizana na prevzela breme (ki pa se utegne obrestovati) na svoje rame. Tako njena sindikalna podružnica tudi že razmišlja, če bi poskrbela še za odbojarsko sekcijo. V tovarni je precej zanimanja za to panogo in bi kmalu tudi iz vrst delavcev dobila mnogo privrženec.
- To potrjuje tudi obrobni padelek, da so lani na hitro roko sestavili odbojarsko moštvo, ki pa je na splošno presenečenje na občinskem turnirju osvojila pokal...

JOZE ZONTAR

Blejski čolnarji peljejo zvon, ki zveni samo v pravljicah

Zaslужili smo za kruh, pa še kak krajcar za priboljšek!

»Česa se še kaj dobro spominjate iz časov, ko ste brodarili po jezeru?«

»O, to pa to, tega je bilo več kot pa bi si človek mogel zapomniti. No, nadvse imenitno pa je bilo na cesarjev god 17. avgusta. Takrat je bil Bled ves na nogah. Sam spred je bil dolg od dvorca na Mlinem pa tja do konca Bleda. Ljudje so nosili zastave, lampiončke, peli so in deklamirali: »BOG OHRANI, BOG OBVARJI NAM CESARJA, AVSTRILJO!« Pri Zdraviliškem domu pa so igrale godbe in dva kapelnika sta prišla za to priložnost naravnost z Dunaja.

Vozili smo imenitne ljudi

»Ja, prevažali smo različne ljudi in gosposdo in med njimi samega cesarja Franca Jožefa, ki se je dvakrat mudil na Bledu. — Pa tudi s kraljem Aleksandrom sem govoril, vidite, s samimi imenitnimi ljudmi. To pa je bilo takrat, ko je gorelo na Selu. Vsi gasilci smo hiteli tjakaj na pomoč. Ko sem ravno poleg brigadalke privijal cev, se nena doma oglasi neznan glas: ŠTO RADITE? Debelo sem pogledal in spoznal Aleksandra. Najbolj imenitno pa je bilo takrat, ko se je možila cesarjeva hči. No, pa kdor bi obdržal vse te reči v glavi! Za nas je bilo važno, da smo zaslužili za kruh in še kak krajcar več za priboljšek. Samo da je veslo dobro odrinilo, pa da smo imeli vožnje!«

lastniku nekaterih blejskih hotelov, gradu in Otoka Kendu, ki je edini imel tudi svoje čolnarje. Mlini čolnarji niso dovoljevali nobene samovolje v vodnem režimu po jezeru. Imeli so skrbno izdelan pravilnik o redu in čolnarjenju in pisane pravice in dolžnosti. Imeli so poseben srenjski odbor, ki ga je dolga leta vodil JANEZ PAZLAR. Pri tej hiši imajo ohranjene še vse listine. — Ko je nekdo vrgetl v jezero neki PRAPROTIK z Bleda motorni čoln in z njim poskušal vozariti za lastnika Kendu, so se Mlinani odločno uprli. Vodili so dolgo pravdo in jo tudi dobili. Motorni čoln so morali spet potegniti iz vode.

Seveda pa brez glavarja iz Radovljice ni šlo. Ta je hotel sam preizkusiti koristnost ali škodljivost nove motorne naprave. 18 ljudi je stopilo v motorni čoln, toda ko so povečali hitrost, je pričela voda pljuskati v čoln in špricati po ljudeh. Celo okrajni glavar je bil ves moker, zato je v jezi prepovedal uporabljanje motornega čolna. Od tistih dob dalje niso dovoljevali vožnje z motornimi napravami, pa ne zavoljo ponesrečenega glavarjevega poizkusa, marveč za zagraditi, ker so spoznali, da to škoduje čistosti jezerske vode.

MLINANI čolnarji na Blejskem jezeru še dandanes. Od 11 plitvic ali velikih čolnov, jih imajo v rokah devet, dva čolnarja pa sta prav z Bleda. — Torej se je nekdaj pisana in tako spoštovana tradicija ohranila prav do današnjih dni.

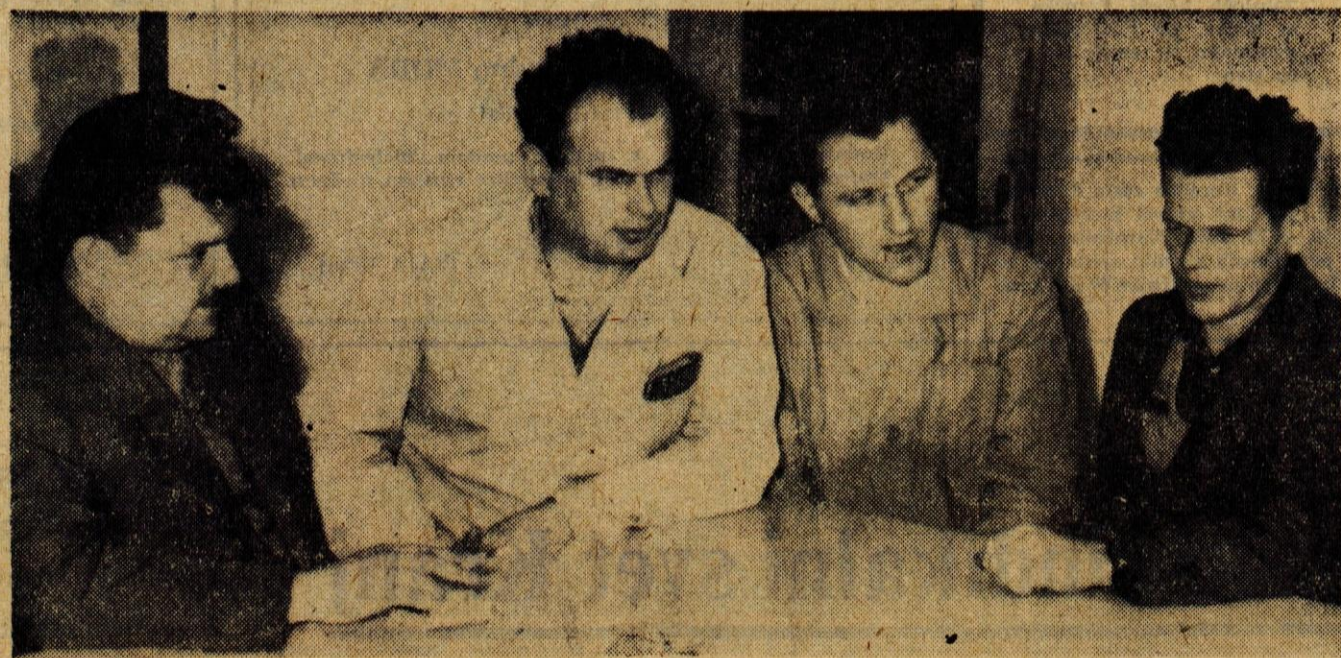
JOZE BOHINC
Ilustriral JANEZ RAVNIK

je sindikalna podružnica Alpine, ki za sve to letno nameni okrog 650 tisoč dinarjev. Obiskali smo podjetje ter s predstavniki sindikalne podružnice in športnih sekcij sedli za mizo. Za uvod je predsednik sindikata Janez Oblak dejal, da jim ni žal tega denarja, saj so tisti, ki se ukvarjajo s športom, v glavnem tudi najboljši delavci. Ze samo to, da z njimi nimajo nikakršnih problemov, jih je prisililo k razmišljanju, da bi prav za vse zaposlene pripravili med odmori posebno razgibalno vaje, ki bi nedvomno pripomogle k boljšemu počutju delavcev in zato tudi k večji produktivnosti. Vsekakor je ta zamisel vredna upoštevanja, saj menda nikomur, ki jo je uvedel, ni žal za ta korak.

Nekako pred petimi leti je Alpina v prenesenem pomenu besede postala tudi športno društvo. Delavce je telesnokulturna dejavnost pritegnila, čeprav so imeli za vadbo in tekmovalca slabe pogoje. Počasi se je zadeva začela obračati na bolje in so se iz tega dosedaj razvile tri precej močne športne sekcije. Zato o vsaki nekaj besed.

MOČNI FANTJE, DA MALO TAKIH

Ko so se fantje v Alpini navdušili za japonsko mehko umetnost

Razgovora o športni dejavnosti v Alpini so se udeležili — vodja judo sekcije Franc Volf, vodja smučarske sekcije Tone Oblak, vodja šahovske sekcije Ivan Capuder in predsednik sindikalne podružnice Janez Oblak.